

УДК 340.5, 34: 340.34.04

№ державної реєстрації 0118U006817

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

вул. Шевченка, 14, м. Івано-Франківськ, 76000.

Тел. +380963102636; e-mail: office@ksu.ks.ua; http://www.kspu.edu

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор Херсонського державного
університету

Олександр
СТІВАКОВСЬКИЙ
«28» грудня 2023

ЗВІТ

ПРО НАУКОВО-ДОСЛІДНУ РОБОТУ

**ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА РЕФОРМУВАННЯ ГАЛУЗЕВОГО
ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ**

(заключний)

Перший проректор
д.пед.н., професор

Сергій ОМЕЛЬЧУК

Керівник НДР
д.ю.н., професор

Василь СТРАТОНОВ

Івано-Франківськ – Херсон 2023

СПИСОК ВИКОНАВЦІВ

Стратонов В.М.	д.ю.н., професор, професор кафедри національного, міжнародного права та правоохоронної діяльності
Гавловська А.О.	к.ю.н., доцент, завідувачка кафедри національного, міжнародного права та правоохоронної діяльності
Сотула О.С.	д.ю.н., професор, професор кафедри національного, міжнародного права та правоохоронної діяльності
Проценко М.В.	к.ю.н., доцент, доцент кафедри національного, міжнародного права та правоохоронної діяльності
Коваль А.А.	д.ю.н., професор, в.о. проректора з наукової роботи ЧНУ ім. Петра Могили, член наукової школи Стратонова В.М.
Чесакова М.С.	к.ю.н., адвокат, член наукової школи Стратонова В.М.
Сімонцева Л.О	к.ю.н., член наукової школи Стратонова В.М.
Коваленко І.П.	к.ю.н., прокурор, член наукової школи Стратонова В.М.
Савельєва (Грудакова) І.В.	доктор філософії права, член наукової школи Стратонова В.М.
Дмитренко Н.А.	доктор філософії права, викладач кафедри національного, міжнародного права та правоохоронної діяльності

РЕФЕРАТ

Звіт з науково-дослідної роботи за ініціативною темою кафедри національного, міжнародного права та правоохоронної діяльності за ініціативною темою «Теорія і практика реформування галузевого законодавства» (№ державної реєстрації 0118U006817) складається зі вступу, двох розділів, шести підрозділів, висновків, списку використаних джерел із 37 найменувань та одного додатку (перелік наукових праць з теми виконавців НДР із 73 найменувань).

У першому розділі поданого звіту «Обговорення та визначення пріоритетних напрямків вдосконалення законодавства» охарактеризовано організаційно правові заходи вивчення та визначення проблем в сучасному праві стан розробленості проблеми в її теоретичному та прикладному аспектах; проаналізовано і розкрито наукові проблематики над якими працювали співвиконавці наукової теми; обґрунтовано ефективність запровадження наукових здобутків в законотворчий процес, наукову та практичну і правозастосовну діяльність; визначено теоретичну цінність та практичну значимість науково-дослідної роботи науково-педагогічних працівників кафедри національного, міжнародного права та правоохоронної діяльності.

У другому розділі звіту «Впровадження результатів ініціативної науково-дослідної теми в законотворчу та правозастосовну діяльність» представлено результати впровадження роботи науково-педагогічних працівників кафедри національного, міжнародного права та правоохоронної діяльності; обґрунтовуються потреби змін в діюче законодавство і пропонуються у вигляді проектів Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів», а саме щодо врегулювання процесуального становища заявника у кримінальному провадженні; щодо посилення ефективності законодавчого регулювання інституту відмови прокурора від підтримання обвинувачення в суді; та вдосконалення експертної діяльності в Україні.

ABSTRACT

The report on research work on the initiative topic of the department of national, international law and law enforcement on the initiative topic "Theory and practice of reforming industry legislation" (state registration number 0118U006817) consists of an introduction, two chapters, six subsections, conclusions, a list of used sources from 37 titles and one appendix (a list of scientific works on the topic of performers of the GDR from 73 titles).

In the first section of the submitted report "Theoretical foundations of the development of legislation and individual norms of law: problems for discussion" the organizational and legal measures of study and discussion of problems in modern law, the state of development of the problem in its theoretical and applied aspects are characterized; analyzed and revealed the scientific problems on which the co-executors of the scientific topic worked; the effectiveness of the introduction of scientific achievements into the law-making process, scientific and practical and law enforcement activities is substantiated; the theoretical value and practical significance of the research work of scientific and pedagogical workers of the department of national, international law and law enforcement activities is determined.

The second section of the report "Implementation of the results of the initiative scientific research topic into law-making and law enforcement activities" presents the results of the implementation of the work of scientific and pedagogical staff of the department of national, international law and law enforcement activities; the needs for changes to the current legislation are substantiated and proposed in the form of drafts of the Law of Ukraine "On Amendments to Certain Legislative Acts", namely regarding the regulation of the applicant's procedural position in criminal proceedings; regarding the strengthening of the effectiveness of the legislative regulation of the institution of the prosecutor's refusal to maintain the accusation in court; and improvement of expert activity in Ukraine.

ЗМІСТ

ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1. ОБГОВОРЕННЯ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ПРІОРИТЕТНИХ НАПРЯМКІВ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА	11
1.1. Організаційно правові заходи вивчення та обговорення проблем в сучасному праві.....	11
1.2 Обговорення проблемних питань та визначення перспектив розвитку сучасного законодавства.....	18
1.3 Підготовка науково-педагогічних кадрів та освітня діяльність.....	24
РОЗДІЛ 2. ВПРОВАДЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ІНІЦІАТИВНОЇ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ В ЗАКОНОТВОРЧУ ТА ПРАВОРЕАЛІЗАЦІЙНУ ДІЯЛЬНІСТЬ	32
2.1 Обґрунтування до проєкту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо врегулювання процесуального становища заявника у кримінальному провадженні».....	32
2.2 Обґрунтування до проєкту Закону України «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України та інших законодавчих актів щодо посилення ефективності законодавчого регулювання інституту відмови прокурора від підтримання обвинувачення в суді».....	41
2.3 Обґрунтування до проєкту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо врегулювання окремих питань кримінального провадження».....	51
ВИСНОВКИ	64
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	69
ДОДАТКИ	74

ВСТУП

Актуальність теми. Згідно зі ст. 3 Конституції України права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави, а їх утвердження і забезпечення є головним обов'язком держави [1].

Підписання Україною у 2014 році угоди про асоціацію з Європейським Союзом та проголошений курс на євроінтеграцію вимагають приведення національного законодавства у відповідність до європейських цінностей і стандартів захисту прав людини, передбачених Конвенцією про захист прав і основних свобод. Водночас, необхідно констатувати, що лише визнання та декларування прав і свобод у законодавстві не в змозі забезпечити їх ефективну реалізацію. Тому сьогодні першочерговим завданням держави у сфері правових відносин є створення дієвого механізму забезпечення прав, свобод та законних інтересів людини, удосконалення процесуальних гарантій з урахуванням вимог існуючих міжнародних стандартів, в тому числі і у сфері кримінального переслідування.

Сучасна правова держава, що розбудовується в Україні спільними зусиллями науковців, це суверенна, політико-територіальна організація влади яка існує й функціонує в громадянському демократичному суспільстві на підставі соціально-справедливого права й у якій на його основі реально забезпечується здійснення прав, свобод, законних інтересів людини та громадянина, окремих груп людей і громадянського суспільства в цілому, де держава та людина несуть взаємну відповідальність, згідно з правовим законодавством. Реалізація Конституційних прав людини потребує постійного дослідження, особливої уваги при цьому потребують галузеві норми права, серед яких, кримінальне та кримінальне процесуальне законодавство, адміністративне право, адміністративний процес, цивільне і господарське право. Особливої уваги потребують окремі науки такі як: криміналістика – наука яка розробляє нові засоби і методи розкриття і розслідування злочинів,

кримінологія яка займається питаннями протидії злочинності та інші. Варто відзначити, що проблеми прав людини та їх забезпечення завжди були у центрі уваги правової науки.

Їм присвячували свої праці: Ю.П. Аленін, О.М. Бандурка, Ю.В.Баулін, А.П. Бущенко, М.В. Вітрук, Ю.М. Грошевий, Ю.О. Гурджі, В.О. Демиденко, О.В. Капліна, М.В. Корнієнко, А.Ф. Крижанівський, М.С.Кельман, В.М. Кудрявцев, О.А. Лукашева, Р.С. Мартинюк, О.Р.Михайленко, Н.А. Мяловицька, В.В. Назаров, О.В. Негодченко, В.Т.Нор, А.Ю. Олійник, П.М. Рабінович, В.М. Савицький, В.М.Стратонов, О.С. Сотула, Д.Б. Сергєєва, В.Я. Тацій, В.М. Тертишник, Ю.М. Тодика, О.Ф.Фрицький, М.І. Хавронюк, Г.І.Чанишева та інші. Зазначені та інші вчені зробили вагомий внесок у розвиток науки проте залишилось досить велика кількість невирішених питань.

Аналіз законодавства України та інших країн світу підтвердив необхідність проведення порівняльно-правового аналізу в окремих сферах правовідносин з метою адаптації норм в окремі галузі права України. Тому розпочинаючи спільну роботу було визначено напрями, а саме:

- забезпечення Конституційних прав людини;
- урегулювання прав та обов'язків суб'єктів кримінально-процесуальних відносин;
- забезпечення безпеки учасників та сторін кримінального процесу;
- регламентація роботи органів прокуратури щодо підтримання (не підтримання) державного обвинувачення в суді;
- забезпечення розшуку і конфіскації майна яке здобуто злочинним шляхом та знаходиться за межами України;
- розслідування злочинів «минулих років»;
- ідентифікація особи та формування мовленнєвого портрету особи в процесі розслідування злочинів;
- подолання протидії в процесі розкриття та розслідування злочинів;

- робота з «термінами» та «оціночними поняттями» як основою тлумачення закону;
- вдосконалення здійснення судочинства.

Враховуючи наявність фахівців працюючих на кафедрі та їх коло наукових інтересів було запропоновано аспірантам проведення наукових досліджень щодо визначених напрямків. Для реалізації визначених кафедрою пріоритетних напрямків було запропоновано ініціативну тему: **«Теорія і практика реформування галузевого законодавства України».**

Об'єктом дослідження є: суспільні відносини які виникають в процесі реалізації Конституційних прав і обов'язків громадян в Україні.

Предметом дослідження за ініціативною темою є: реформування законодавства в Україні з урахуванням євроінтеграційних процесів; теоретико-правові та праксеологічні засоби забезпечення прав людини.

Метою дослідження є: вивчення окремих галузей права, законодавства в цілому з метою приведення їх до сучасних реалій і потреб суспільства; опрацювання та аналіз наукових праць ряду провідних вчених з огляду на їхню значущість для сучасного права; обґрунтування ефективності науково-методичного матеріалу з професійної підготовки висококваліфікованих фахівців та науково-дослідної діяльності НПП кафедри галузевого права нині перейменованої кафедри національного, міжнародного права та правоохоронної діяльності Херсонського державного університету.

Методологією дослідження є застосування сукупності методів сучасної гносеології. Відповідно системному підході до реалізації мети були визначальними методи, а саме: *історико-правовий* метод дозволив простежити становлення й еволюцію інституту окремих норм права; *системно-структурний* метод використовувався під час вивчення сутності, системи та класифікації окремих, як норм права, так і право-реалізаційних процесів; *формально-логічний* метод використовувався при з'ясуванні суб'єктного складу під час реалізації окремих норм права, аналізі

процесуального статусу суб'єктів, їх ролі у забезпеченні прав людини під час судового провадження; використання *логіко-юридичного* методу дозволило встановити зміст механізму забезпечення прав людини розробити напрямки гармонізації законодавства та удосконалення механізму в аспекті забезпечення прав людини; *соціологічний метод* надав змогу дослідити широкий спектр проблем під час аналізу практики застосування окремих норм права; *порівняльно-правовий* метод застосовувався під час детального вивчення вітчизняного та зарубіжного законодавства щодо забезпечення прав людини.

Теоретичні основи розробляємої теми склали наукові праці вітчизняних і зарубіжних учених у галузі філософії, теорії права, кримінального процесуального та кримінального права, адміністративної діяльності тощо. Для всебічного розкриття теми були використані результати наукових досліджень у галузях конституційного, міжнародного, кримінального права, а також інших галузей права, що стосуються забезпечення прав людини у кримінальному та адміністративному провадженні.

Нормативно-правовим підґрунтям стали Конституція України, закони і нормативно-правові акти України, міжнародні угоди, ратифіковані Верховною Радою України, постанови Пленуму Верховного суду України тощо.

Інформаційно-порівняльним фундаментом дослідження слугувало відповідне законодавство країн Європи (Франція, Італія, ФРН, Великобританія), США та інші.

Емпіричну базу дослідження склали: рішення Європейського суду з прав людини; рішення, висновки, ухвали Конституційного Суду України; постанови Пленуму Верховного Суду України; офіційно опублікована практика Верховного Суду України тощо.

Науково-дослідна робота кафедри національного, міжнародного права та правоохоронної діяльності зокрема ініціативної теми «Теорія і практика

реформування галузевого законодавства» будувалась відповідно до основних положень, а саме: Стратегії реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015–2020 рр., затвердженої Указом Президента України № 276/2015 від 20 травня 2015 р. [7], Розпорядження Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2015 р. № 1393–р. «Про затвердження плану дій з реалізації Національної стратегії у сфері прав людини на період до 2020 року» [8], «Про затвердження плану дій з реалізації Національної стратегії у сфері прав людини на 2021-2023 роки. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 23 червня 2021 р. № 756-р. [9], Національної стратегії у сфері прав людини, затвердженої Указом Президента України 25 серпня 2015 р. № 501 [10]; Плану законодавчого забезпечення реформ в Україні, схваленого постановою Верховної Ради України від 4 червня 2015 р., № 509–VIII [11].

Робота над темою здійснювалась системно на основі пріоритетних напрямків наукової роботи кафедри затверджених рішеннями прийнятими на розширених засіданнях кафедри в межах діяльності наукової школи професора Стратонова В.М. «Теорія та практика кримінального процесу та криміналістики» (Наказ ректора ХДУ від 02.02.2017 № 69-Д)

РОЗДІЛ 1.

ОБГОВОРЕННЯ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ПРІОРИТЕТНИХ НАПРЯМКІВ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА

1.1. Організаційно правові заходи вивчення та обговорення проблем в сучасному праві

На початковому етапі роботи над темою було проведено ряд організаційних заходів які сприяли виконанню завдань поставлених для досягнення мети роботи: було складено перспективний план наукової роботи кафедри на 2017-2023 р.р. з включенням до перспектив наукової роботи направленої перш за все на вдосконалення окремих галузей права (з урахуванням спеціальностей професорсько викладацького складу та кола їх наукових інтересів).

Було укладено договори про співпрацю з провідними закладами освіти, що забезпечило створення творчих зв'язків із колегами з інших університетів, академічних інститутів НАН України, закордонних університетів і дослідницьких інститутів у формі спільних наукових досліджень, публікацій тощо. До таких закладів ввійшли : Національна академія правових наук, Харківський національний університет внутрішніх справ, Національна академія внутрішніх справ України, Чорноморський Національний університет імені Петра Могили, Центрально-український державний педагогічний університет імені В. Винниченка, Класичний приватний університет (м. Запоріжжя), Європейський університет (м. Братислава), Університет Короля Данила (м. Івано-Франківськ).

Сумісно з південно-регіональним центром НАПрН України (керівник Стрельцов Євген Львович) та за ініціативою членів кафедри було проведено ряд конференцій, за результатами яких були опубліковані збірники наукових праць (Додаток 1)

На основі аналізу матеріалів конференцій, наукових публікацій членів кафедри та інших вчених, зокрема авторів: Грошевого Ю.М., Капліної О.В., Тація В.Я., Стратонова В.М., Сотули О.С. [3-5; 11-20] були затверджені теми дисертаційних досліджень в межах науково-дослідної роботи (Додаток 2)

В 2022 році продовжили наукову роботу, було визначено нові пріоритетні напрями та затверджені наступні теми дисертаційних досліджень (Додаток 3).

В процесі виконання завдань і цілей визначених науковою темою важливим напрямком є публікація наукових праць, як науково-педагогічного персоналу так і аспірантів, студентів, а також практичних працівників. Усвідомлюючи важливість даного виду діяльності було спрямовано зусилля на активізацію роботи наукових журналів, зокрема: Науковий журнал «Судова та слідча практика в Україні» – це журнал юридичного спрямування, заснований у 2016 р. Свідоцтво про реєстрацію ЗМІ: КВ №21992-11892Р від 31 березня 2016 р. Centre International de l'ISSN: 2663-2713 (Print), 2663-2721 (Online). Науковий журнал включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus International (Республіка Польща). У журналі висвітлювались актуальні питання судової практики розгляду кримінальних проваджень; практики господарських судів України; практики розгляду судами цивільних справ; практики адміністративних судів України; практики розгляду судами справ про адміністративні правопорушення: слідчої практики в Україні; подавались рецензії наукових праць та підручників з юридичної тематики. Обговорювались питання направлення на вдосконалення законодавства.

За період функціонування журналу було здійснено 8 випусків загальним обсягом 91,14 умовних друкованих аркушів, в яких було розміщено 117 публікацій.

Також функціонує Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Юридичні науки» (Свідоцтво про державну реєстрацію

ЗМІ: КВ № 19746-9546 Р.) був фаховим виданням на підставі Відповідно до Наказу Міністерства освіти і науки України № 32 від 15.01.2018 р. «Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Юридичні науки» є фаховим виданням категорії «В» терміном на два роки (до 13 березня 2020 року). Наукове видання включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus International (Республіка Польща). У журналі висвітлюються актуальні питання теорії та історії держави і права, державного управління, адміністративного, конституційного, міжнародного, цивільного і підприємницького, аграрного та екологічного права, кримінології, кримінального, кримінально-процесуального права та інших галузей права. Актуально обговорюються перспективи вдосконалення окремих норм права, використання міжнародного досвіду з метою проведення порівняльного (компаративістичного) характеру та послідуною його імплементацією у вітчизняне законодавство.

Журнал інформує також про події наукового життя та юридичної освіти в Україні; подає рецензії наукових праць та підручників з юридичної тематики.

За період функціонування журналу було здійснено 32 випуски загальним обсягом умовних друкованих аркушів 1700, опубліковано понад 3000 наукових публікацій. У 2022 році відбулась Фахова реєстрація (категорія «Б»): Наказ МОН України № 1166 від 23 грудня 2022 року <https://lj.journal.kspu.edu /index.php/lj> Таким чином можливості оприлюднення напрацювань та наукових здобутків за науковою темою значно зросли, широкое коло авторів, які публікувались в наукових вісниках дозволило значно розширити «географію» потенційних читачів та сприяло розвитку науки іншим науковим школам.

Думки вчених, які стосувалися в своїх дослідженнях проблеми відносної визначеності в праві і переконанні суб'єкта права який застосовує норми закону, в частині необхідності включення і перспектив використання в текстах нормативних правових актів оціночних термінів, принципово

відрізняються, а в окремих випадках носять взаємовиключний характер: від декларативності до пропозицій повного їх виключення. Тому розглядаючи перспективи подальшого вдосконалення законодавства України основуючись на певних напрацюваннях співробітників кафедри та наукової школи професора Стратонова В.М. було запропоновано розпочати роботу з роз'яснення основних термінів в окремих галузях права, в основному тлумачення термінів які використовуються в Кримінальному процесуальному кодексі України, принаймні їх використанні в різноманітних науково-довідкових словниках. Даний напрямок поклав початок внесенню деяких змін і уточнень до статті 3 КПК України та інших нормах галузей права про що надаємо інформацію нижче.

В процесі розвитку наукової думки, з урахуванням внесених змін до статті 3 КПК України [2], в наукових публікаціях та дисертаційних дослідженнях які виконувались в межах наукової теми, деякі з наведених термінів були деталізовані або внесені нові. Проте залишились проблемні терміни які так і не знайшли свого відображення або з об'єктивних причин застаріли (у зв'язку з прийняттям та внесенням змін в законодавство), наприклад з урахуванням Закону України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)». Вказаним законом Конституцію України було доповнено ст. 131¹, якою передбачено, що в Україні діє прокуратура, яка здійснює функцію підтримання публічного обвинувачення в суді. Тому визначаючи завдання дисертаційного дослідження Гочаровій (Крайнікова) І. пропонувалось звернути увагу на потребу внесення змін до статті 3 КПК України, а саме надати тлумачення відповідно привівши дану норму у відповідність до основного Закону – Конституції України [1; 30].

Також було визначено потребу підготовки ряду публікацій за результатами яких передбачалось сформувати цілу низку коментарів до понять, термінів, дефініцій, які в послідуєчому, як результат роботи, ввійшли до правничої енциклопедії, співавторами якої стали Гавловська А., Коваль А.,

Стратонов В. [29]. Дана енциклопедія дозволяє використовувати трактування та тлумачення термінів, як в наукових пошуках так і освітній діяльності. Напрацювання авторів наукової теми та інших відомих вчених які були укладачами даної енциклопедичної роботи можливо використовувати і в законотворчій та правозастосовній роботі.

Викликало увагу і зміст ряду понять «словесний портрет» та «мовленнєвий портрет». Звичайно дані терміни не можуть бути використані в такому вигляді в законотворчому процесі, але в умовах розвитку сучасних інформаційних технологій, автоматизації процесів розслідування, можливості використання та застосування їх в розробленні мовленнєвого портрету в системі криміналістичних знань, стане перспективою отримання нових знань, які можуть побудувати новий вектор в галузі судової експертології. Складання мовленнєвого портрету особи частково реалізовувалось на практиці вченими філологічних наук, але можливість ідентифікації особи за мовою за діалектами, фразеологізмами можливо і під час проведення експертиз. Тому постає необхідність провести порівняльний аналіз їх структури, джерел інформації для їх складання з точок зору як вітчизняних, так і зарубіжних вчених. Можливого внесення змін до Закону «Про судову експертизу». Тому даний напрямок було виділено в окреме дисертаційне дослідження яке обрала Савелбєва (Грудакова) Ірина (Додаток 2)

Враховуючи напрацювання дослідників: Ю.П. Аленіна, В.І. Галагана, В.Г.Гончаренка, Ю.М. Грошевого, В.Г. Даєва, Л.М. Давидова, В.С.Зеленецького, З.З. Зінатулліна, О.Б. Зозулинського, А.В. Іщенко, О.В.Капліної, Я. О. Ковальової, М. В. Косюти, В. Ф. Крюкова, Ю. І. Крючка, П.І. Кудрявцева, В.Г. Лукашевича, В.Т. Маляренка, О.Р.Михайленка, В.В.Назарова, Попелюшка, В.Т. Нора, Н.Є. Петрової, С.Б.Погодіна, М.А.Погорецького, М.М. Полянського, Р.Д. Рахунова, М.В.Руденка, В.М.Савицького, С.В.Слїнька, М.С. Строговича, Н.О. Турман, Л.Д. Удалової, Ф.Н. Фаткулліна, О.Г. Шило, В.Д. Фїнька та інших, прийшли до ряду

визначення проблемних питань, які так і не було вирішено. Так значне місце в дослідженнях науковців займає вивчення такого правового явища, як відмова прокурора від державного обвинувачення, його сутності, видів, мети, підстав, а також правових наслідків. Слід визнати, що в Україні процесуальний інститут відмови прокурора від державного обвинувачення не одержав належної регламентації в чинному законодавстві. Норми, що стосуються підстав відмови прокурора від обвинувачення у суді, його ролі й місця у судовому процесі в разі його відмови від державного обвинувачення, а також правових наслідків такої відмови для суб'єктів процесу, виписані досить узагальнено. Така невизначеність призводить до певних ускладнень у разі практичного їх застосування. необхідністю з позицій нових реалій сучасності осмислити теоретичні доробки вчених і на їх підґрунті розробити науково аргументовані пропозиції та рекомендації з удосконалення законодавства, що регламентує діяльність прокурора при реалізації функції державного обвинувачення у судовому провадженні, а також особливості реалізації його обов'язку щодо відмови його від підтримання державного обвинувачення.

У практиці застосування його норм виникає чимало проблем, котрі потребують їх вивчення та вирішення. Однією з причин такого стану є те, що норми, які регламентують підстави та порядок відмови державного обвинувача від обвинувачення, суперечливі, і потребують розроблення більш детального, ґрунтовного закріплення процедури реалізації відмови прокурора від обвинувачення в суді [32]. Тому в рамках наукової теми дана проблематика була визначена як перспективна і була рекомендована для дослідження Крайніковій (Гончаровій) Олені (Додаток 2)

В процесі удосконалення правової системи на сучасному етапі розвитку нашої держави створюються нові та реформуються вже існуючі механізми реалізації процесуальних повноважень окремими учасниками кримінального процесу. Діючим кримінальним процесуальним кодексом України особу, яка звернулася із заявою або повідомленням про кримінальне правопорушення до

органу державної влади, уповноваженого розпочати досудове розслідування, визначено як самостійного учасника кримінального провадження, що має свою окрему групу процесуальних прав та обов'язків. Серед всіх учасників кримінального провадження заявник має найменшу групу процесуальних прав. Однак, навіть з таким незначним обсягом прав у кримінальному провадженні, внаслідок недосконалості правових механізмів держави, заявник не в змозі їх належним чином використати та реалізувати, як це передбачено кримінальним процесуальним законом [33].

Визначення процесуально-правового статусу заявника, як учасника кримінального процесу, та проблеми реалізації його повноважень були предметом дослідження наукових праць Р.Д.Савонюка «Заявник у кримінальному процесі», І.В. Гловюк «Актуальні проблеми вдосконалення кримінально-процесуального статусу заявника», А.С. Симчук як автора наукової праці на тему «Заявник, який не є потерпілим у кримінальному процесуальному кодексі України», та інші. Проте аналіз спеціальної літератури дав змогу дійти висновку про те, що більшість опублікованих робіт присвячено лише окремим питанням участі заявника на стадії досудового розслідування, а от комплексного дослідження щодо необґрунтованого обмеження його процесуальних повноважень у кримінальному процесі належним чином не проводилось. Поза увагою, як в теорії кримінального процесу, так і в практиці залишаються досить важливі проблемні питання пов'язані з правами заявника, навіть ті які передбачені в законодавстві породжують ряд проблем викликаних недосконалою процедурою їх реалізації. Тому постає необхідність теоретичного обґрунтування статусу такого учасника як заявник, та вирішення проблемних питань, що виникають в правозастосовній діяльності пов'язаній з відкриттям провадження, процесом доказування за його участі, а саме розширення його прав, в тому числі шляхом реформування та удосконалення кримінального процесуального законодавства України, що дозволить привести його у

відповідність до європейських стандартів відносно більш повної реалізації та захисту прав людини [34].

На сьогодні серед суб'єктів кримінального процесу, а саме серед інших учасників кримінального провадження залишається перекладач, проте в 2022 році кафедрою рекомендовано провести дисертаційне дослідження для вивчення проблемних питань і врегулювання правовідносин даного учасника (див. Додаток 3).

1.2 Обговорення проблемних питань та перспектив розвитку сучасного законодавства

В самій назві теми було зазначено: реформування законодавства, тому виходячи з цього, як професорсько-викладацький склад, так і аспіранти (третьій освітній рівень) та студенти другого освітнього рівня свою освітню діяльність поєднують з науковою роботою. Теми курсових робіт, кваліфікаційних (дипломних) робіт визначались разом з студентами де один із підрозділів присвячувався компаративістичним аспектам, відповідно до методичних рекомендацій результати робіт проходили апробацію. Так, наші аспіранти, виступили з окремими проблемними питаннями на конференціях, в своїх роботах враховували окремі концептуальні роботи працівників кафедри [21; 22] та інші напрацювання (Додаток 4). Основні результати наукових праць, були опубліковані у фахових виданнях та наукових журналах категорії «Б», а також за кордоном (Додаток Б) дозволили обговорити окремі дискусійні питання.

Комплексне вивчення сутності функції підтримання державного (публічного) обвинувачення, підстав, порядку і правових наслідків повної або часткової відмови прокурора від обвинувачення для учасників кримінального судочинства, виявлення прогалин законодавчого регулювання та проблем що виникають на практиці, під час відмови прокурора від підтримання

обвинувачення, а також вироблення пропозицій щодо їх вирішення, зумовило постановку та вирішення наступних завдань:

- дослідити сутність і значення державного (публічного) обвинувачення в межах конституційної функції прокуратури підтримання обвинувачення в суді, проаналізувати наукові розробки з даної теми;

- сформулювати визначення поняття «відмова прокурора від державного обвинувачення», дослідити правову природу, значення та наслідки повної та часткової відмови прокурора від підтримання державного обвинувачення;

- визначити підстави та обставини, що впливають на формування позиції прокурора про необхідність відмови від підтримання державного обвинувачення, охарактеризувати основні етапи формування позиції прокурора при відмові від державного обвинувачення;

- виявити і дослідити проблеми, що виникають в результаті реалізації прокурором відмови від обвинувачення;

- дослідити причини невирішених проблем з обраної теми, зокрема, які мають місце внаслідок прогалин законодавчого закріплення інституту відмови прокурора від підтримання державного та сформулювати висновки і пропозиції щодо вдосконалення чинного законодавства.

Вже на початковому етапі проведеного дослідження дозволило виявлено прогалини в законодавчому регулюванні інституту відмови прокурора від підтримання державного (публічного) обвинувачення, негативні наслідки, які можуть наступати і наступають внаслідок недосконалості регламентації досліджуваного інституту, тому постає потреба сформулювати пропозиції щодо їх усунення.

Формування нового кримінального процесуального законодавства передбачило внесення заявника як суб'єкта кримінального процесу. Дане питання вивчалось протягом всього часу еволюції процесуального законодавства України. Закріплення поняття заявника на законодавчому рівні підтвердило його існування як окремого учасника кримінального

судочинства, що обумовило необхідність визначення для нього процесуальних прав які б регулювали його діяльність у кримінальному провадженні. В ході дослідження правової природи особи яка звернулась з заявою або повідомленням про кримінальне правопорушення до органу державної влади, уповноваженого розпочинати досудове розслідування визначено класифікацію заявників за відповідними властивостями, походженням, віковим принципом, громадянством, тощо. За результатами визначення критерій класифікації заявників встановлено, що процедура звернення з заявою про кримінальне правопорушення до органу державної влади уповноваженого розпочинати досудове розслідування є загальною для всіх категорій заявників та не передбачає жодних виключень для окремих осіб.

Процесуальні права особи, яка звернулась з заявою або повідомленням про кримінальне правопорушення до органу державної влади уповноваженого розпочинати досудове розслідування, в порівнянні з іншими суб'єктами кримінально-процесуальних відносин такими як потерпілий або свідок є досить формальними та не реалізуються належним чином заявником у кримінальному провадженні, внаслідок нечіткості процесуально-правових механізмів. Разом з тим, вітчизняними науковцями та практиками проблематику реалізації прав заявника та необґрунтованого законодавчого обмеження його процесуальних повноважень у кримінальному процесі до цього часу належним чином не досліджено, що й визначає актуальність проведення наукового дослідження з цих питань.

Вищенаведене спонукає до вирішення вказаних прогалин законодавства і внесення пропозицій по вдосконаленню процесуальних норм, які регулюють кримінально-процесуальні відносини особи, яка звернулась із заявою або повідомленням про кримінальне правопорушення до органу державної влади, уповноваженого розпочати досудове розслідування, як суб'єкта кримінального провадження на окремих його стадіях.

Дослідженням питання подолання протидії розслідуванню злочинів розглядалось у працях О. Я. Баєва, І. Ф. Герасимова були вивчені проблеми слідчих ситуацій у контексті подолання протидії розслідуванню злочинів. В. М. Карагодін у своїй докторській дисертації охарактеризував і визначив поняття протидії та зупинився на її проявах. О. П. Снігер'єв досліджував діяльність органів внутрішніх справ щодо боротьби з організованими злочинними групами. В. М. Трофименко вивчав особливості кримінальної процесуальної форми. С. Ю. Журавльов у дисертації «Протидія у розкритті та розслідуванні злочинів та тактика її подолання» розглянув діяльність органів слідства та дізнання при розслідуванні злочинів у галузі економіки, однак в його праці йшлося лише про форму протидії розслідуванню – приховування злочину. Б. В. Щур у своїй монографії проаналізував сучасні найпоширеніші і найбільш типові форми протидії розслідуванню злочинів, що сьогодні вчиняються організованими злочинними групами. Р. М. Шехавцов вивчав типологію корупційних механізмів протидії розслідуванню та всебічно аналізував зв'язки між злочинними групами та правоохоронними органами. При провадженні допиту де вчиняється протидія займалися: І. О. Биховський, А. М. Васильєв, Г. Г. Доспулов.. Окремі криміналістичні проблеми подолання протидії розслідуванню злочинів досліджувалися у дисертації О. В. Александренко, де розкрито сутність і зміст протидії, розглянуто сучасні види, форми, способи протидії розслідуванню та запропоновано їх класифікацію, запропоновано систему заходів попередження протидії розслідуванню злочинів. Надбання цих учених стали підставою для більш глибокого розуміння понятійного апарату, що використовується у дисертації та аналізу існуючих правових засад подолання протидії. Тому метою постало розроблення і формування теоретичних засад та практичних рекомендацій щодо подолання протидії розслідуванню злочинів на стадії досудового розслідування, серед яких визначити способи і форми протидії розслідуванню злочинів та основні підходи до їх класифікацій та визначити правові основи

подолання протидії в процесі розслідування злочинів, сформулювати, аргументувати та внести пропозиції щодо удосконалення законодавства і інших нормативних документів, спрямованих на подолання протидії розслідуванню

Аналіз наукових праць з криміналістики свідчить, що на сьогодні не існує єдиного підходу до визначення понять «словесний портрет» та «мовленнєвий портрет», що в свою чергу, призводить до двозначності у розробці методів криміналістичної ідентифікації, групофікації та діагностики [36-37].

Криміналістичні аспекти зовнішності людини та їх значення в процесі розслідування та розкриття злочину досліджувалися такими науковцями як Т. Пазинич, Г. Кухарев, Г. Гетьман, С. Лапта, Л. Головченко та ін.

Над розкриттям поняття «мовленнєвий портрет» в царині психології спілкування працювали Л. Виготський, А. Добрович, О. Леонтьєв, К.Г. Юнг; в лінгвістиці – описали типологію мовних особистостей Г. Богін, В. Карасик, Ю. Караулов, К. Сєдов, О. Шахнарович; в криміналістиці – на сьогодні таке поняття не досліджено.

Частково структурні елементи «мовленнєвого портрету» досліджуються при проведенні фонографічної експертизи. Окремі кримінально-правові, кримінально-процесуальні та криміналістичні аспекти правового регулювання проведення фонографічної експертизи широко досліджувалося науковцями, зокрема такими як Р. Белкін, А. Леонтьєв, В. Журавель, М. Щербаковський, М. Салтевський, В. Бірюков, О. Шахнович, В. Батов, В. Бергер, Т. Варфоломеєва, А. Вінберг, В. Колмаков, В. Стратонов, І. Крилов, В. Гончаренко, Г. Грамович, Г. Грановський та ін.

Проте фонографічна експертиза і мовленнєва діагностика не тотожні, а стан розробки останньої знаходиться на початковому етапі. Наука криміналістики розвивається, зокрема, з'явилися нові напрями розвитку криміналістичної техніки, які своєю появою значно розширюють її

можливості у дослідженні та використанні мовленнєвих особливостей для криміналістичної діагностики особи – учасника кримінального процесу і вимагають серйозних теоретичних висновків.

Обговорення проблемних питань в окремих галузях права відбувалось в процесі підготовки монографій, так професор Стратонов В.М., доцент Гавловська А.О. підготували три розділи в колективній монографії, яка опублікована за кордоном [24]. В даній науковій роботі передбачено

В 2021 році Інститут держави і права імені В.М. Корецького НАН України, Київський університет права НАН України ініціювали написання колективної монографії «Проблеми підвищення ефективності кримінальної юстиції України» Окремий розділ підготовлено Стратоновим В.М. [27] де пропонується перспективи розвитку кримінального законодавства України.

Коваль Алла підготувала монографію: «Забезпечення прав людини при провадженні негласних слідчих (розшукових) дій» [28] в якій визначила перспективи внесення змін і доповнень до Кримінального процесуального кодексу України.

Професори Стратонов В.М. та Стрельцов Є.Л. підготували колективну монографію присвячену актуальним проблемам військових злочинів в 2015 році [25]. Вже в кінці 2022 року, після повномасштабного вторгнення рф на територію України професор Стратонов В.М. ініціював підготовку колективної монографії «Воєнні злочини та військові правопорушення : теорія і практика» [26]

Остання колективна монографія була викликана об'єктивними причинами, а саме збройною агресією рф та повномасштабним вторгненням на територію України. Тому підготовка колективної роботи з вивчення видів воєнних злочинів та військових правопорушень була ініційована у 2022 році професором В.М.Стратоновим [26]. Ідея підготовки даної монографії була у вивченні перспективи та невідворотності відповідальності за вчинення воєнних злочинів, геноциду, агресії та злочинів проти людяності (діяльність

спільної слідчої групи з розслідування тяжких міжнародних злочинів в Україні (ЛІТ); співробітництву із міжнародним кримінальним судом; перспективи створення міжнародного трибуналу АДНОС тощо.

1.3 Підготовка науково-педагогічних кадрів та освітня діяльність

В процесі виконання НДР було підготовлено та захищено здобувачів наукового ступеня кандидат юридичних наук Коваленка І.П. та Гончарова (Крайнікова) О.В. зі спеціальності: 12.00.09 – Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність. Захист відбувся 29 листопада 2019 у спеціалізованій вченій раді Д 41.136.01 Міжнародного гуманітарного університету, за адресою: 65009, м. Одеса, Фонтанська дорога, 33 (Науковий керівник В.Стратонов) .

У Національному науковому центрі «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» Міністерства юстиції України 8 квітня 2021 року захистилась Сімонцева Л. О. (науковий керівник Стратонов В.М.)

Коваль А. А. захистила докторську дисертацію за темою «Теоретико-правові та праксеологічні засади забезпечення прав людини при проведенні негласних слідчих (розшукових) дій» спеціальності 12.00.09 – кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність (науковий консультант Стратонов В. М.) в даний момент успішно реалізує свої знання на посаді проректора по науці в Чорноморському Національному університеті імені Петра Могили.

Дисертаційні дослідження за спеціальністю 081 «Право» (доктор філософії права), успішно захистили Савельєва (Грудакова) І.В та Дмитренко Н.А. захист відбувся 26 липня 2021 в Одеському державному університеті внутрішніх справ (наукові керівники відповідно Стратонов В.М. та Саїнчин О.С.)

Чемерис І. М. захистив дисертаційне дослідження за спеціальністю 081

«Право» (доктор філософії права), захист відбувся 23 квітня 2021 в Донецькому державному університеті внутрішніх справ (науковий керівник Саїнчин О.С.). Данилевський М.А. захистив дисертаційне дослідження за спеціальністю 081 «Право» (доктор філософії права), захист відбувся 2021 в Університеті митної справи та фінансів (науковий керівник Правоторова О.М.).

Також були вивчені та проаналізовані наукові роботи на які було надано відповідні рецензії: доктора юридичних наук, професора, заслуженого юриста України Стратонова Василя Миколайовича на рукопис монографії за темою «Правовий статус прокурора у кримінальному процесі: проблеми теорії та практики» підготовлену колективом авторів (В.Л. Ортинський, К.Б. Марисюк, В.С. Канцір, М.В. Гузела, І.І. Шульган); доктора юридичних наук, професора, заслуженого юриста України Стратонова Василя Миколайовича на рукопис підручника «Доказове право» (для здобувачів вищої освіти ОС «Магістр») (колектив авторів – В.М. Тертишник, О.І. Тертишник, А.Є. Фоменко, В.В. Ченцов; за заг. ред. д.ю.н, професора В.М. Тертишника). 28.09. 2021 р. Доктора юридичних наук, професора, заслуженого юриста України Стратонова Василя Миколайовича на рукопис монографії за темою «Правовий статус прокурора у кримінальному процесі: проблеми теорії та практики» підготовлену колективом авторів (В.Л. Ортинський, К.Б. Марисюк, В.С. Канцір, М.В. Гузела, І.І. Шульган).

Також були підготовлені ряд звернень та відгуків: доктора юридичних наук, професора, заслуженого юриста України Стратонова Василя Миколайовича до разової спеціалізованої вченої ради ДФ 64.700.009 у Харківському національному університеті внутрішніх справ 61080, м. Харків, пр-т Льва Ландау, 27 на дисертацію Андрєєва Дениса Вікторовича за темою: «Криміналістична характеристика та особливості розслідування незаконного обігу зброї», подану на здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 – Право 01 червня 2020 року; доктора юридичних наук,

професора, заслуженого юриста України Стратонова Василя Миколайовича до разової спеціалізованої вченої ради ДФ 08.727.021 у Дніпропетровському державному університеті внутрішніх справ 49005, м. Дніпро, просп. Гагаріна, 26 на дисертаційне дослідження Рокунь Сергія Васильовича за темою: «Діяльність детективів Національного антикорупційного бюро України щодо виявлення, розкриття і розслідування фактів легалізації (відмивання) майна, одержаного злочинним шляхом» поданої на здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 – Право 12 серпня 2021

Було підготовлено та направлено до спеціалізованих вчених рад відгуки офіційного опонента доктора юридичних наук, професора, заслуженого юриста України Стратонова Василя Миколайовича на дисертацію та автореферат Кобак Марини Василівни за темою «Реалізація засад кримінального провадження слідчим суддею», поданої на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук зі спеціальності 12.00.09 – кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність спеціалізованої вченої ради Д 64.896.01 у Харківському науково-дослідному інституті судових експертиз ім. засл. проф. М. С. Бокаріуса Міністерства юстиції України захист відбувся 09 липня 2020; офіційного опонента доктора юридичних наук, професора, заслуженого юриста України Стратонова Василя Миколайовича на дисертацію Слінько Катерини Миколаївни за темою «Процесуальний статус учасників кримінального процесу», поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право» До разової спеціалізованої вченої ради ДФ 64.700.032 у Харківському національному університеті внутрішніх справ 61080, м. Харків, пр-т Льва Ландау, 27: офіційного опонента доктора юридичних наук, професора, заслуженого юриста України Стратонова Василя Миколайовича на дисертаційне дослідження Соловйова Вячеслава Олександровича за темою: «Захисник як суб'єкт доказування при обранні,

зміні, скасуванні заходів забезпечення кримінального провадження слідчим суддею», підготовлену на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право» спеціалізованої разової вченої ради ДФ 41.086.071 Національного університету «Одеська юридична академія» 2022 р.

Підготовлено відгуки на автореферати: дисертації Громового Олександра Олеговича на тему: «Становлення і розвиток законодавства про злочини проти моралі на українських землях (IX ст. – 1917 р.)», поданої на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.01 – теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень. 2021р.: на автореферат Нечваль Анни Олегівни на тему «Тактика обшуку у житлі та іншому володінні особи», поданої на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.09 – кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність поданий до спеціалізованої вченої ради Д 26.007.05 у Національній академії внутрішніх справ 03035-680, м. Київ, пл. Солом'янська, 1, поданий 13 лютого 2020 року; на автореферат дисертації Паршутіна Андрія Борисовича на тему «Теоретичні та правові засади втручання у приватне спілкування при проведенні негласних слідчих (розшукових) дій», подану на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук зі спеціальності 12.00.09 – кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність до спеціалізованої вченої ради Д 64.896.01 У Харківському науково-дослідному інституті судових експертиз ім. засл. проф. М. С. Бокаріуса Міністерства юстиції України 14 квітня 2020

Підготовлено відгук до спеціалізованої вченої ради Д 26.062.21 в Національному авіаційному університеті Міністерства освіти і науки України на автореферат дисертації Панчишина Руслана Ігоровича за темою «Об'єднана територіальна громада як суб'єкт муніципально-правових відносин», представленої на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук за спеціальністю 12.00.02 – конституційне право; муніципальне право. (2023 рік).

Стратонов В.М. є членом спеціалізованої вченої ради Д 41.136.01 (12.00.01 – Теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень; 12.00.03 – Цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право; 12.00.09 – Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність (Міжнародний гуманітарний університет, м. Одеса), активно приймає участь в підготовці фахівців з науковими ступенями в тому числі докторів юридичних наук.

За звітній період неодноразово приймав участь в роботі разових спеціалізованих рад: член разової спеціалізованої ради ДФ 64.700.032 у Харківському Національному університеті внутрішніх справ 61080, м. Харків, пр-т Льва Ландау, 27. 2021; член разової спеціалізованої ради ДФ 64.700.033 у Харківському Національному університеті внутрішніх справ 61080, м. Харків, пр-т Льва Ландау, 27.2021.

Виступав офіційним опонентом на дисертацію Слінько Катерини Миколаївни за темою «Процесуальний статус учасників кримінального процесу», разової спеціалізованої вченої ради ДФ 64.700.032 у Харківському національному університеті внутрішніх справ 61080, м. Харків, пр-т Льва Ландау, 27. 2020. Офіційний опонент на дисертацію Соловійова В'ячеславаОлександровича за темою: «Захисник як суб'єкт доказування при обранні, зміні, скасуванні заходів забезпечення кримінального провадження слідчим суддею», спеціалізованої вченої ради ДФ 41.086.071 Національного університету «Одеська юридична академія» 2022 р. Таким чином підготовка наукових кадрів здійснювалась як безпосередньо так і опосередковано через оцінку вже підготовлених дисертаційних досліджень та надання рекомендацій з висловленням певних зауважень.

Використовувались і інші методи освітньої діяльності в межах окремих питань наукової теми, так 22.09.2021 року на базі юридичної клініки ХДУ старша викладачка, аспірантка та помічниця адвоката Христюк Валерія

провела заняття за темою «Принцип забезпечення гласності в діяльності судової гілки влади в Україні» для здобувачів першого бакалаврського рівня вищої освіти спеціальності 081 "Право". На занятті також присутні члени Юридичної клініки та здобувачі з різних факультетів ХДУ.

Займаючись певними право-освітніми заходами пов'язаними з вивченням проблем право-реалізаційної діяльності професор, заслужений юрист України Василь Стратонов та Регіональний центр з надання БВПД у Херсонській області провели науково-практичний вебінар за темою «Відновне правосуддя для неповнолітніх які підозрюються у вчиненні кримінального правопорушення». Вебінар – це складова програми яка була сформована та реалізовується за ініціативи Офісу Генерального прокурора та Міністерства юстиції України. Учасниками вебінару стали здобувачі різних рівнів вищої освіти нашого ЗВО, представники правоохоронних та судових органів, медіатори, адвокати, науковці. Приємно, що активними учасниками стали здобувачі та викладачі нашого гарного партнера – Чорноморського Національного університету імені Петра Могили так і випускники юридичного факультету Херсонського державного університету <https://youtu.be/1QLAC5g98R>

Учасники науково дослідної теми постійно підвищували свій освітньо професійний рівень так з 2 серпня 2021 по 11 вересня 2021 року в м. Варна (Болгарія) проходила стажування здобувач Сімонцева Л.О. за темою: «ADAPTIVE TEACHING METHODS, GLOBAL TRENDS AND INNOVATIVE PRACTICES IN HIGHER EDUCATION: THE EUROPEAN EXPERIENCE» VARNA UNIVERSITY OF MANAGMENT

Савельєва І.В. травень – червень 2018 року – підвищення кваліфікації (стажування) в Херсонському державному університеті (120 годин, сертифікат №140/61). Листопад 2018 року - підвищення кваліфікації з теми «Права людини і кримінальне право» в Інституті післядипломної освіти Національного юридичного університету імен Ярослава Мудрого спільно з

ОБСЕ (94 години, сертифікат № 87). Лютий-березень 2020 року – підвищення кваліфікації в Одеському державному університеті внутрішніх справ за напрямом кримінально-правового циклу (180 год. Сертифікат № 7530/20 від 20 березня 2020 року).

Гавловська А.О. Навчання в Університетській школі професійного розвитку ХДУ (2021 р.) та стажування обсягом 180 годин/6 кредитів в Чорноморському національному університеті ім. Петра Могили (стажування 23.11-24.12.21 р.)

Стратонов В.М. Стажування обсягом 180 годин/6 кредитів в Чорноморському національному університеті ім. Петра Могили (стажування 23.11-24.12.21 р.) та Міжнародне стажування в період з 24 липня по 21 серпня 2023 рік (180/6 кредитів) Ризькому університеті імені Страдіня (м. Рига, Латвійська Республіка) сертифікат про наукове стажування, виданий «21» серпня 2023 року №2023/31.

Кафедра національного, міжнародного права та правоохоронної діяльності постійно проводить науково-практичні заходи, науково-практичні конференції: II Осіння школа права «Міжнародне право: генезис та сучасність» 2020 р.

Міжнародний науково-освітній вебінар для студентів спеціальностей Право та Міжнародне право за участі адвоката та історика Андрія Уманського (співробітник NGO Yahad-In Unum, Париж), з теми «Переслідування нацистських воєнних злочинців та справа Івана Дем'янюка» 2021 р., Херсон-Кельн (<https://www.kspu.edu/PublisherReader.aspx?newsId=13594&lang=en>)

II Школа медіації «Медіація та примирення як спосіб вирішення юридичних конфліктів (мирова угода, третейські суди, міжнародний арбітраж, медіація, посередництво у міждержавних конфліктах)» 2021 р <https://www.facebook.com/100007752464930/posts/3100532733548445/?app=fbl>

III Осіння школа права «Міжнародно-правовий та національний механізм захисту особи, громадянського суспільства та держави» 2021 р.

<https://www.facebook.com/100007752464930/posts/3050183768583342/?app=fbl>

Проект міжнародної академічної підтримки «Freedom of education» 2022 р. Aristotle University of Thessaloniki (Грецька Республіка) Tallinn University of Technology (Естонська Республіка) Пряшевський університет у м. Пряшеві (Словацька Республіка) Palacký University Olomouc (Чеська Республіка).

За звітний період неодноразово члени кафедри готували студентів до участі в конкурсі студентських наукових робіт, які брали участь у II етапі Всеукраїнських конкурсів студентських наукових робіт на базі таких ЗВО та організацій, як Національний університет державної податкової служби України (м. Ірпінь), Національний юридичний університет ім. Я. Мудрого (м. Харків), Національний університет «Острозька академія» (м. Острог), Київський національний університет імені Тараса Шевченка (м. Київ), Національний університет «Одеська юридична академія» (м. Одеса), Університет державної фіскальної служби України (м. Ірпінь). *Призове місце посідали:* студентка 4 курсу *Зима Анна Борисівна* 19 квітня 2019 року на базі Національного університету «Одеська юридична академія» стала переможцем всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт зі спеціальності «Право» (2 –е місце).

У 2021 році професор Стратонов В.М. прочитав гостьові лекції студентам Казахського юридичного університету ім. М.С. Нарикбаєва.

Вся зазначена діяльність була направлена реалізацію технічного завдання наукової теми, а саме підготовки висококваліфікованих фахівців з науковими ступенями та вченими званнями які в сучасних реаліях могли займатись правотворчою та право реалізаційною діяльністю.

РОЗДІЛ 2.

ВПРОВАДЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ІНІЦІАТИВНОЇ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ В ЗАКОНОТВОРЧУ ТА ПРАВОРЕАЛІЗАЦІЙНУ ДІЯЛЬНІСТЬ

2.1 Обґрунтування до проєкту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо врегулювання процесуального становища заявника у кримінальному провадженні»

Завданнями кримінального судочинства є правове забезпечення охорони прав і свобод людини і громадянина, власності, громадського порядку та громадської безпеки, довілля, конституційного устрою України від кримінально протиправних посягань, забезпечення миру і безпеки людства, а також швидке і повне розслідування кримінальних правопорушень, викриття винних та забезпечення правильного застосування Закону з тим, щоб кожний, хто вчинив кримінальне правопорушення, був притягнутий до відповідальності і жоден невинний не був покараний.

За даними Генеральної прокуратури України, злочини зареєстровані за ознаками ст. 383 КК України, у загальній структурі усіх злочинів проти правосуддя посідають шосте місце.

За результатами опрацювання слідчої та судової практики, практичне застосування ст. 383 КК України викликає чимало проблем, що пов'язано насамперед із недосконалістю кримінально-правових приписів, відсутністю одноманітності у тлумаченні окремих ознак цього злочину.

Норми Кримінального процесуального закону України встановлюють перелік осіб які уповноважені на прийняття та реєстрацію заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення - це слідчий, прокурор або інша уповноважена службова особа. Таким чином, перелік вказаних осіб не є вичерпний і ускладнює процес сприйняття поняття «інша уповноважена особа» яке в свою чергу є оціночним.

Тому наявність невизначеності зазначеного поняття призводить до неоднозначного застосування норм кримінального та процесуального законодавства органами досудового розслідування та судовими органами, в частині виділення факультативного кола осіб уповноважених приймати заяви про кримінальні правопорушення, що все частіше призводить до випадків уникнення від кримінальної відповідальності та виправдання осіб, що надали уповноваженому органу за завідомо неправдиве повідомлення про злочин.

Разом з тим, в ході здійснення комплексного наукового дослідження процесуального становища заявника встановлено, що його процесуальні права в порівнянні з іншими суб'єктами кримінально-процесуальних відносин, такими як потерпілий або свідок, є досить формальними і не реалізуються належним чином заявником в кримінальному провадженні внаслідок недієвості процесуально-правових механізмів.

За результатами проведення аналізу процесуальної діяльності заявника встановлено наявність проблем які виникають в практичній діяльності щодо використання заявником своїх повноважень, до яких слід віднести: Невизначеність процесуальним законом конкретного документу який міг би отримати заявник після прийняття його заяви про кримінальне правопорушення. Право заявника на отримання витягу з Єдиного реєстру досудових розслідувань (надане Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо забезпечення дотримання прав учасників кримінального провадження та інших осіб правоохоронними органами під час здійснення досудового розслідування» від 16.11.2017 №2213-VIII) також не може бути використане заявником беззаперечно у всіх, без виключення випадках, оскільки такий витяг може містити інформацію з інших кримінальних проваджень (які об'єднано в одне провадження), а відповідно може порушувати таємницю досудового розслідування. Не зазначено в процесуальному законі перелік речей та документів які на підтвердження своєї заяви може подати заявник, що призводить до негативного впливу на

процес доказування у кримінальному провадженні. Також кримінальним процесуальним кодексом не визначено процедуру належного повідомлення заявника про результат розгляду його заяви та відповідно результат досудового розслідування за його заявою, у зв'язку з чим в ході дослідження практичної діяльності органів досудового розслідування встановлено, що зазначене право також належним чином не реалізується.

У зв'язку з чим пропонується вирішення зазначених проблемних питань шляхом визначення конкретного документа який міг би отримати заявник після прийняття його заяви про кримінальне правопорушення, якщо цей документ вважатимуть витягом з ЄРДР необхідно або надати заявнику можливість знайомитись з матеріалами провадження за його заявою або визначити форму такого витягу з відповідним змістом, що б виключило можливість порушення таємниці досудового розслідування у провадженнях розпочатих не за його заявою. Визначити перелік речей та документів на підтвердження заяви може подати заявник як підтвердження протиправних дій особи-правопорушника та привести у відповідність процесуальні норми в цій частині з окремими законами врахувавши судову практику. Визначити форму належного повідомлення заявника про результат розгляду його заяви та здійснення органом розслідування ознайомлення заявника з результатами досудового розслідування шляхом складання відповідного протоколу про ознайомлення з матеріалами кримінального провадження за його заявою після прийняття остаточного процесуального рішення.

Також досліджуючи регламентовану законодавством процедуру звернення заявника до відповідного уповноваженого органу з заявою або повідомленням про кримінальне правопорушення встановлено перелік органів досудового розслідування, які здійснюють свою діяльність на законних підставах на території України, встановлено недоліки законодавства щодо неналежного функціонування, визначених у кримінальному процесуальному законі, всіх органів досудового розслідування до яких вправі

звернутись заявник. Зазначене говорить про необхідність виключення з переліку ст. 38 КПК України державної кримінальної виконавчої служби України як орган досудового розслідування.

Разом з тим, встановлено, що рівні за юридичною силою між собою вимоги Закону України «Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві» та положення Кримінального процесуального кодексу України, суперечать один одному та не узгоджуються між собою, в частині визначення заявника як володільця права на забезпечення безпеки у кримінальному провадженні.

Зазначене обґрунтовує необхідність чіткого визначення в кримінальному процесуальному законі права заявника на забезпечення безпеки щодо себе близьких родичів чи членів своєї сім'ї, майна та житла, за наявності відповідних підстав, яке він зможе належним чином реалізувати разом з іншими правами як самостійний та повноцінний учасник кримінального провадження. Це підтверджується тим, що заявник як учасник кримінального процесу, інформуючи відповідний орган про акт злочинності ставить під загрозу не тільки своє життя, здоров'я, свободу, фізичну недоторканність або своє майно але й членів своєї сім'ї.

Крім того, за результатами опрацювання вітчизняної судової практики кримінального судочинства в частині розгляду судами загальної юрисдикції скарг заявників на дії та рішення слідчого та прокурора, встановлено, що судовими органами неправильно застосовуються норми процесуального права, в частині розгляду зазначених скарг не за участі заявників, а за участю їх представників, попри відсутності у кримінально-процесуальному законі права заявника делегувати свої повноваження, що призводить до ухвалення неправосудних рішень та в цілому не відповідає основним засадам і завданню кримінального провадження.

З метою виключення випадків порушення процесуальних норм в цій частині пропонується надати заявнику право мати представника у

кримінальному провадженні за його заявою та право оскаржувати відповідні рішення в апеляційному порядку.

В ході проведення системного порівняльного аналізу процесуальних прав заявника та потерпілого як учасників кримінального провадження зроблено висновок, про те що заявник як особа якій стало відомо про факт будь-якого кримінального правопорушення, що вчинене не відносно неї, та яка проявила правильну суспільно-правову позицію, має прагнення до боротьби зі злочинністю, звернулась до уповноваженого органу із заявою про протиправне діяння, тобто фактично є найпершим учасником кримінального провадження, а також ініціатором досудового розслідування, необґрунтовано не наділений рядом процесуальних прав які зумовили підвищення дієвості та об'єктивності кримінального провадження.

Відсутність таких прав заявника як оскарження процесуальних рішень слідчого, прокурора, слідчого судді, суду, заявлення клопотань на проведення слідчих дій, участь в слідчих діях, ознайомлення з матеріалами досудового розслідування, тощо. в кримінальних провадженнях де не бере участь потерпілий, в наслідку негативно впливає на повноту та об'єктивність досудового розслідування та в цілому суперечить завданню кримінального провадження в частині забезпечення об'єктивного, повного та неупередженого розслідування кримінального правопорушення.

Оскільки, за відсутності потерпілого у кримінальному провадженні лише заявник має на меті притягнути до відповідальності особу правопорушника за вчинений злочин. Якщо у провадженні не бере участь потерпілий, та слідчим, прокурором під час досудового розслідування або судом під час судового провадження, прийнято незаконне процесуальне рішення у тому числі й остаточне ніхто не зможе його оскаржити в установленому КПК України порядку. Однак, заявник у разі отримання такого права нарівні з потерпілим, у кримінальних провадженнях де останній не бере участь, забезпечив би своєрідний контроль за діяльністю уповноважених органів на прийняття

відповідних законних рішень на всіх стадіях кримінального процесу.

Процесуальні права заявника в порівнянні з іншими учасниками, зокрема потерпілого є досить примітивними, що в свою чергу не дозволяє йому здійснювати контроль за об'єктивністю та законністю діяльності органів досудового розслідування. Цьому сприяють відсутність реальних процесуальних важелів та відповідних правових механізмів. Зазначене зумовлює необхідність наділення заявника вагомими процесуальними правами які будуть актуальними та ефективними в кримінальному провадженні.

Також варто зазначити, що дослідженням процесуального положення заявника встановлено наявність обґрунтованої необхідності віднесення заявника законодавцем саме до сторони обвинувачення оскільки, саме заявник ініціює початок кримінального провадження, своїми діями підтверджує факт кримінального правопорушення, в своїй заяві може повідомити про особу яка вчинила правопорушення або про особу яка вчиняє дії щодо готування кримінального правопорушення. Наявність процесуального інтересу який полягає у наявності у заявника бажання щоб правопорушник поніс в установленому законом порядку покарання за вчинення або готування до вчинення діяння передбачене кримінальним законом та участь у процесі доказування є головним критерієм належності його саме до сторони обвинувачення у кримінальному провадженні, що відповідно потребує розширення процесуальних прав.

Розроблення законопроекту викликано необхідністю законодавчого врегулювання процесуального положення заявника який є першим суб'єктом кримінального процесу, що фактично має характеристику учасника кримінального провадження зі сторони обвинувачення, приймає участь у процесі доказування та має процесуальний інтерес щодо результатів розгляду його заяви та досудового розслідування. Проте, заявник законодавством необґрунтовано не наділений представленими в законопроекті

повноваженнями та обов'язками які хоч не викладенні в законі проте фактично існують в кримінальному судочинстві.

На даний час зазначенні недоліки не внормовані. Уведення в дію норм КК та КПК України, які стосуються повноважень та обов'язків заявника, а також підвищення ефективності притягнення заявника до кримінальної відповідальності, позитивно вплине на дієвість кримінального провадження та його законність.

Розширення процесуальних прав та визначення обов'язків заявника у кримінальному провадженні пропонується здійснити шляхом внесення змін до чинного Кримінального процесуального кодексу України, а визначення кола осіб уповноважених приймати заяви про кримінальні правопорушення, з метою виключення фактів уникнення заявників від кримінальної відповідальності, пропонується здійснити шляхом внесення зміни й до Кримінального кодексу України.

З метою удосконалення кримінального процесуального законодавства України, яке регулює кримінально-процесуальні відносини заявника як їх суб'єкта ми вважаємо, що необхідно врегулювати процесуальний статус заявника шляхом розширення переліку його процесуальних повноважень. Тим самим, частину 2 статті 60 КПК України викласти в наступній редакції:

2. Заявник має право:

1) отримати від органу, до якого він подав заяву, талон-повідомлення, копія або другий примірник заяви про злочин з реєстраційним номером відповідного органу, або інший документ, що підтверджує її прийняття і реєстрацію;

1¹) після початку кримінального провадження отримувати витяг з Єдиного реєстру досудових розслідувань за його заявою;

2) подавати на підтвердження своєї заяви речі і документи, аудіо, відео-файли які підтверджують подію злочину або залишили на собі його сліди;

3) отримати інформацію про закінчення досудового розслідування;

4) знайомитись з матеріалами кримінального провадження за його заявою на будь-якій стадії;

5) підписувати подану ним заяву або підтверджувати надане ним повідомлення в усному вигляді, за телефоном, іншими засобами зв'язку, заявою у письмовій формі чим з встановленим порядком її подання;

6) мати представника у кримінальному провадженні;

7) за наявності відповідних підстав мати право на забезпечення безпеки щодо себе близьких родичів чи членів своєї сім'ї, майна та житла;

8) брати участь в процесі доказування і судового провадження та здійснювати активні дії в ньому, а саме: заявляти відводи клопотання про проведення слідчих дій та негласних слідчих (розшукових) дій;

9) брати участь у слідчих (розшукових) та інших процесуальних діях, під час проведення яких ставити запитання, подавати свої зауваження та заперечення щодо порядку проведення дії, що заносяться до протоколу, а також знайомитися з протоколами слідчих (розшукових) та інших процесуальних дій, виконаних за його участі

10) подавати докази слідчому, прокурору, слідчому судді, суду;

11) одержувати копії процесуальних документів у кримінальному провадженні за його заявою;

12) знайомитися з судовими рішеннями, журналом судового засідання і технічним записом кримінального провадження в суді;

13) право оскаржувати рішення, дії чи бездіяльність слідчого, прокурора, слідчого судді, суду в порядку, передбаченому кримінальним процесуальним кодексом;

Доцільно також доповнити чинний КПК України статтею 60-1, яка б передбачала наступні обов'язки для заявника:

- повідомляти органу уповноваженого розпочинати досудове розслідування лише правдиві відомості про кримінальне правопорушення за його заявою чи повідомленням;

- прибувати за викликом до слідчого, прокурора, іншої особи уповноваженої для дачі пояснень щодо поданої ним заяви;
- не перешкоджати встановленню обставин вчинення кримінального правопорушення;
- не розголошувати без дозволу слідчого, прокурора відомості, що становлять охоронювану законом таємницю, які стали йому відомі у зв'язку з участю у кримінальному провадженні;

Статтю 3 КПК України змінити. З п. 25 виключити слова заявник. П. 19 викласти в такій редакції: *сторони кримінального провадження з боку обвинувачення, слідчий, керівник органу досудового розслідування, прокурор, а також потерпілий, його представник у випадках встановлених цим кодексом та заявник.* Інше залишити без змін.

Частину 1 статті 214 КПК України змінити та викласти в наступній редакції: *слідчий, прокурор невідкладно, але не пізніше 24 годин після подання заяви, повідомлення про вчинене кримінальне правопорушення, що їм подана особисто або іншою особою, що уповноважена на прийняття та реєстрацію в установленому порядку заяв та повідомлень, або після самостійного виявлення ним з будь-якого джерела обставин, що можуть свідчити про вчинення кримінального правопорушення, зобов'язаний внести відповідні відомості до Єдиного реєстру досудових розслідувань, розпочати розслідування та через 24 години з моменту внесення таких відомостей надати заявнику витяг з Єдиного реєстру досудових розслідувань.*

З метою удосконалення кримінального законодавства доречно диспозицію ч.1 ст. 383 КК України викласти в наступній редакції, з подальшим узгодженням з вимогами ч. 4 ст. 214 КПК України: *«Подання завідомо неправдивого повідомлення про вчинення злочину суду, прокурору, керівнику органу прокуратури, слідчому, керівнику органу досудового розслідування, або іншій особі, що уповноважена на прийняття та реєстрацію в установленому порядку заяв та повідомлень».*

Решта змін, запропонованих до КПК України, стосується припинення діяльності слідчого органу державної кримінальної виконавчої служби України. Тому ми обґрунтовуємо необхідність виключення з переліку ст. 38 КПК України *державної кримінальної виконавчої служби України* як орган досудового розслідування:

Підпункт "г" п. 1 ч. 1 ст. 38 КПК України виключити. (Додаток В)

2.2. Обґрунтування до проєкту Закону України «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України та інших законодавчих актів щодо посилення ефективності законодавчого регулювання інституту відмови прокурора від підтримання обвинувачення в суді».

Указом Президента України № 276/2015 від 20.05.2015 схвалено Стратегію реформування судустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015–2020 роки» [7], якою передбачено, що основним завданням реформування органів прокуратури є подальша оптимізація повноважень прокуратури й обмеження сфери їх застосування відповідно до рекомендацій Ради Європи і, як наслідок, приведення діяльності органів прокуратури до європейських стандартів.

Разом з тим, низка міжнародно-правових актів ратифікованих Україною не містить поняття «державного обвинувачення», натомість закріплює поняття «публічного обвинувачення», яке відповідно здійснює публічний обвинувач.

З огляду на викладене, 02.06.2016 Верховною Радою України було прийнято Закон України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)». Вказаним законом Конституцію України було доповнено ст. 131¹, якою передбачено, що в Україні діє прокуратура, яка здійснює функцію підтримання публічного обвинувачення в суді.

Водночас, понад два роки кримінальне процесуальне законодавство залишається не узгодженим з внесеними змінами до Конституції України. Таким чином, не зважаючи на той факт, що норми Конституції є нормами прямої дії, на теперішній час в Україні існує як «публічне обвинувачення» так і «державне обвинувачення».

Окрім того, законодавством передбачено, що в ході судового провадження у кримінальному процесі прокурор підтримує обвинувачення, забезпечуючи його законність і обґрунтованість. Прокурор будучи у суді представником суспільства, не може від його імені підтримувати незаконне або необґрунтоване обвинувачення або залишати без відповідної реакції будь-які порушення закону.

Відтак, публічний обвинувач, зобов'язаний підходити до розгляду конкретного кримінального провадження об'єктивно, не ставлячи перед собою мету підтримувати обвинувачення, що сформувався на стадії досудового розслідування, в повному обсязі, будь-якою ціною. Він повинен підтримувати обвинувачення лише в тій мірі, в якій воно підтверджується достатніми і безсумнівними доказами у винності особи.

Для того щоб публічний обвинувач мав реальну можливість забезпечити інтереси незаконно обвинуваченої особи у вчиненні злочину, законодавець передбачив його обов'язком відмовитись від обвинувачення, якщо в результаті судового розгляду прокурор дійде переконання, що пред'явлене особі обвинувачення не підтверджується.

Слід констатувати, що в Україні процесуальний інститут відмови прокурора від підтримання обвинувачення не одержав належної регламентації в чинному законодавстві. Норми, що стосуються підстав відмови прокурора від обвинувачення у суді, його ролі й місця у судовому процесі в разі його відмови від обвинувачення, а також правових наслідків такої відмови для учасників кримінального процесу, виписані досить узагальнено. Така невизначеність призводить до певних ускладнень у разі практичного їх

застосування.

Разом з тим, в останні роки, на території України, набирає обертів практика застосування прокурорами інституту відмови від підтримання обвинувачення в суді. Причому, на практиці мають місце випадки, не лише відмови прокурора від підтримання обвинувачення в суді, але й винесення обвинувальних вироків, згідно з позицією потерпілого при відмові прокурора від обвинувачення.

Водночас, аналіз відомостей, що містяться в Єдиному державному реєстрі судових рішень за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua>, дозволяє зробити висновок, що через прогалини законодавчого регулювання,

практика застосування положень вказаного інституту не є однаковою та має безліч недоліків. Вказане призводить до негативних наслідків не лише в конкретних кримінальних провадженнях, але й породжує недовіру громадян до органів влади, суду та держави в цілому.

Прийняття законопроекту обумовлено необхідністю подальшого удосконалення законодавчого механізму забезпечення належного захисту прав учасників кримінального судочинства, у випадку відмови прокурора від підтримання державного обвинувачення в суді.

Законопроектом передбачено внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України та Закону України «Про прокуратуру», в частині приведення їх у відповідність до Конституції України, та закріплення основної функції прокуратури, у якості «підтримання публічного обвинувачення в суді»

Також пропонується, визначити, що під поняттям «підтримання публічного обвинувачення у суді», слід розуміти процесуальну діяльність прокурора, яка здійснюється від імені суспільства й у суспільних інтересах, забезпечує застосування кримінального закону у випадку, коли порушення закону має наслідком кримінальне покарання, з урахуванням, гарантованих державою прав учасників кримінального судочинства та дієвості системи

кримінальної юстиції»;

Крім того, пропонується законодавчо закріпити визначення відмови прокурора від підтримання публічного обвинувачення у суді, як особливий процесуальний інститут в структурі обвинувальної функції, який полягає в активній діяльності прокурора щодо повного або часткового заперечення інкримінованого особі обвинувачення, у випадку, якщо він приходить до переконання про незаконність та необґрунтованість останнього, виражена в окремому процесуальному акті, наслідками якої є закриття кримінального провадження судом або набуття обвинуваченням статусу приватного, залежно від процесуальної позиції потерпілого

Змінами до Кримінального процесуального кодексу України пропонується визначити, чіткий механізм реалізації прокурором закріпленого за ним обов'язку щодо відмови від підтримання обвинувачення в суді та передбачити правові наслідки які настають для учасників кримінального судочинства у випадку застосування положень названого інституту у практичній діяльності.

Окрім того, з метою забезпечення прав потерпілого, у випадку відмови прокурора від обвинувачення, пропонується внесення змін до Закону України «Про безоплатну правову допомогу», та закріпити за ним право, на отримання не лише первинної, але й вторинної правової допомоги на безоплатній основі.

Змінами до Закону України «Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянину незаконними діями органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, органів досудового розслідування, прокуратури і суду» пропонується закріпити за обвинуваченим права на відшкодування йому шкоди державою, у випадку повної або часткової відмови прокурора від підтримання обвинувачення в суді, за незаконне переслідування.

Таким чином запропоновано внести до законодавчих актів такі зміни:

1. У Кримінальному процесуальному кодексі України:

1) у тексті Кодексу слова "державне обвинувачення" в усіх відмінках замінити словами "публічне обвинувачення" у відповідному відмінку;

2) У статті 3 КПК України:

доповнити частину першу пунктом «1¹» і викласти в такій редакції:

«1¹) відмова прокурора від підтримання публічного обвинувачення у суді - особливий процесуальний інститут в структурі обвинувальної функції, який полягає в активній діяльності прокурора щодо повного або часткового заперечення інкримінованого особі обвинувачення, у випадку, якщо він приходить до переконання про незаконність та необґрунтованість останнього, виражена в окремому процесуальному акті, наслідками якої є закриття кримінального провадження судом або набуття обвинуваченням статусу приватного, залежно від процесуальної позиції потерпілого»;

пункт «3» частини першої викласти в такій редакції:

«3) підтримання публічного обвинувачення у суді - процесуальна діяльність прокурора яка здійснюється від імені суспільства й у суспільних інтересах забезпечує застосування кримінального закону у випадку, коли порушення закону має наслідком кримінальне покарання, з урахуванням, гарантованих державою прав учасників кримінального судочинства та дієвості системи кримінальної юстиції»;

3) доповнити частину другу статті 284 пунктом «2¹» і викласти в такій редакції:

«2¹) в певній частині, якщо прокурор частково відмовились від підтримання публічного обвинувачення в суді, за винятком випадків, передбачених цим Кодексом, або ж у разі коли потерпілий, після відмови прокурора від обвинувачення, наполягає на подальшому підтриманні лише його частини»;

4) У статті 340 КПК України:

у першому реченні частини першої слова "судового розгляду" замінити словами "судового провадження"; доповнити частину першу абзацом другим виклавши його в такій редакції: «абз. 2 Після відмови від обвинувачення прокурор втрачає статус публічного обвинувача, водночас, його подальша участь, у розгляді кримінального провадження, у випадку передбаченому частиною 5 цієї статті, є обов'язковою та спрямована на забезпечення дотримання гарантованих державою прав людини»; доповнити частиною 1¹ і викласти її в такій редакції: «1¹. У випадку подання до суду постанови прокурора про відмову від підтримання публічного обвинувачення у суді без зазначення конкретних підстав та мотивів прийнятого рішення, суд повертає названий процесуальний документ публічному обвинувачу, а судові засідання продовжується далі. Прокурор не обмежений щодо можливості повторного звернення до суду з постановою про відмову від підтримання публічного обвинувачення у суді»;

доповнити частину другу виклавши її такій редакції: «2. У разі відмови прокурора від підтримання публічного обвинувачення головуєчий роз'яснює потерпілому його право підтримувати обвинувачення в суді та право на отримання безоплатної правової допомоги. Забезпечення реалізації права потерпілого на отримання безоплатної правової допомоги покладається на прокурора. За клопотанням потерпілого, судові засідання переноситься, а потерпілому надається час, для вирішення питання щодо необхідності подальшого підтримання раніше пред'явлене обвинувачення»; доповнити частину третю другим та третім реченнями в такій редакції: «Потерпілий, який не може забезпечити особисту участь у судовому розгляді кримінального провадження, має право передати суду письмову заяву, в якій викласти свою позицію щодо необхідності подальшого підтримання обвинувачення в суді та зазначити особу, яка буде реалізовувати обвинувальну діяльність від його імені. Разом з тим, до вказаної заяви мають бути додані документи, що підтверджують право особи бути представником

у вказаному кримінальному провадженні»; доповнити частину четверту і викласти її в такій редакції: «4. потерпілий, який погодився підтримувати обвинувачення в суді, користується всіма правами сторони обвинувачення під час судового розгляду, та за його клопотанням має право на отримання безоплатної правової допомоги»; доповнити частиною сьомою і викласти її в такій редакції: «7. Потерпілий, зареєстроване місце проживання (перебування), місцезнаходження чи місце роботи якого невідоме, у випадку відмови прокурора від підтримання публічного обвинувачення, викликається в суд через оголошення у пресі. З опублікуванням оголошення про виклик потерпілий вважається повідомленим про час і місце розгляду кримінального провадження. Друкований орган, у якому розміщуються оголошення про виклик відповідача протягом наступного року, визначається не пізніше 1 грудня поточного року в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України»; доповнити частиною восьмою і викласти її в такій редакції: «8. У випадку, коли у кримінальному провадженні, по якому прокурор відмовився від підтримання публічного обвинувачення, є два і більше потерпілих, суд повинен роз'яснити кожному з них право самостійно або через представника підтримувати раніше пред'явлене обвинувачення. У разі, коли хоч один з потерпілих наполягає на подальшому здійсненні обвинувальної діяльності, кримінальне провадження за відповідним обвинуваченням набуває статусу приватного, а судовий розгляд продовжується. Якщо обвинувачення пред'явлено особі за кількома різними злочинами, судовий розгляд продовжується лише в тій частині обвинувачення, стосовно якого потерпілі (потерпілі) виявив бажання самостійно підтримувати раніше пред'явлене обвинувачення. Решта потерпілих, вважаються такими, що фактично відмовились від подальшого підтримання обвинувачення. В цій частині обвинувачення судовий розгляд припиняється, а суд на підставі пункту 2¹ частини 2 статті 284 цього Кодексу має винести ухвалу про закриття кримінального провадження в певній частині»; доповнити частиною дев'ятою і

викласти її в такій редакції: «9. У випадку, коли у кримінальному провадженні є двоє і більше обвинувачених, і потерпілий бажає продовжувати підтримувати раніше пред'явлене обвинувачення лише стосовно одного або декількох з них, судовий розгляд продовжується лише відносно тих обвинувачених, стосовно яких потерпілий наполягає на продовженні судового розгляду, стосовно інших обвинувачених судовий розгляд припиняється, а суд на підставі пункту 2¹ частини 2 статті 284 цього Кодексу має винести ухвалу про закриття кримінального провадження в певній частині».

5) Доповнити статтею 340¹ КПК України та викласти її в наступній редакції: «ст. 340¹ Часткова відмова від підтримання публічного обвинувачення: 1. Якщо в результаті судового розгляду прокурор дійде переконання, що пред'явлене особі обвинувачення частково не підтверджується, він після виконання вимог статті 341 цього Кодексу повинен частково відмовитися від підтримання публічного обвинувачення і викласти мотиви відмови у своїй постанові, яка долучається до матеріалів кримінального провадження. Окрім вмотивованої постанови прокурор складає обвинувальний акт, в якому формулює частину обвинувачення, що залишилась. Копії постанови та обвинувального акту надаються обвинуваченому, його захиснику, потерпілому, його представнику та законним представникам, а також представнику юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження. Постанова прокурора про часткову відмову від обвинувачення та новий обвинувальний акт долучається до матеріалів кримінального провадження.

2. У разі часткової відмови прокурора від підтримання публічного обвинувачення в суді, головуєчий роз'яснює потерпілому його право підтримувати обвинувачення у раніше пред'явленому обсязі. Таке обвинувачення здійснюється потерпілим за правилами передбаченими частинами 2-7 статті 340 цього Кодексу.

3. У разі часткової відмови прокурора від підтримання публічного

обвинувачення, та відмови потерпілого скористатися наданим йому правом підтримувати обвинувачення у раніше пред'явленому обсязі, суд своєю ухвалою, закриває кримінальне провадження за відповідною частиною обвинувачення, та роз'яснює обвинуваченому, що він буде захищатися в судовому засіданні від нового обвинувачення, після чого відкладає розгляд не менше ніж на сім днів для надання обвинуваченому, його захиснику можливості підготуватися до захисту проти нового обвинувачення. За клопотанням сторони захисту цей строк може бути скорочений або продовжений. Після закінчення цього строку судовий розгляд продовжується».

б) У статті 341 КПК України: замінити частину першу виклавши її в такій редакції: «1. Якщо в результаті судового розгляду прокурор, крім випадку, коли ним є Генеральний прокурор, дійде переконання, що необхідно повністю або частково відмовитися від підтримання публічного обвинувачення, змінити його, висунути додаткове обвинувачення або розпочати провадження щодо юридичної особи, він заявляє клопотання про відкладення судового засідання, з метою надання йому часу, для отримання консультації прокурора вищого рівня, з приводу прийнятого ним рішення у кримінальному провадженні, та складення відповідних процесуальних документів»; частину другу виключити;

7) У статті 393 КПК України: частину першу доповнити пунктом б¹) виклавши його в такій редакції:

б¹) у випадку повної або часткової відмови прокурора від підтримання публічного обвинувачення: а) прокурор, який підтримував обвинувачення у суді з підстав: порушення прав потерпілого передбачених статтями 340, 341 цього кодексу щодо надання можливості самостійно підтримувати раніше пред'явлене обвинувачення; вихід суду за межі судового розгляду під час прийняття судового рішення на підставі відмови прокурора від публічного обвинувачення; ухвалення судом завідомо неправосудного рішення у

вказаному кримінальному провадженні. б) вищестоящий прокурор з підстав: порушення прав потерпілого передбачених статтями 340, 341 цього кодексу щодо надання можливості самостійно підтримувати раніше пред'явлене обвинувачення; вихід суду за межі судового розгляду під час прийняття судового рішення на підставі відмови прокурора від публічного обвинувачення; вчинення прокурором, який відмовився від публічного обвинувачення у суді чи його безпосереднім керівником кримінального або адміністративного правопорушення, яке вплинуло на об'єктивність прийнятого рішення у вказаному кримінальному провадженні; ухвалення судом завідомо неправосудного рішення у вказаному кримінальному провадженні; доповнити частину першу 7¹) в такій редакції: «7¹) випадку повної або часткової відмови прокурора від підтримання публічного обвинувачення: потерпілий або його законний представник чи представник - у частині, що стосується порушення прав потерпілого передбачених статтями 340, 341 цього кодексу щодо надання йому можливості самостійно підтримувати раніше пред'явлене обвинувачення».

2. У Законі України «Про прокуратуру»:

1) у тексті Закону слова "державне обвинувачення" в усіх відмінках замінити словами "публічне обвинувачення" у відповідному відмінку.

3. У Законі України «Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянинові незаконними діями органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, органів досудового розслідування, прокуратури і суду»:

1) доповнити пункт другий частини першої статті 2 виклавши його в такій редакції:

«2) закриття кримінального провадження за відсутністю події кримінального правопорушення, відсутністю у діянні складу кримінального правопорушення або не встановленням достатніх доказів для доведення

винуватості особи у суді і вичерпанням можливостей їх отримати; закриття кримінального провадження у зв'язку з повною або частковою відмовою прокурора від підтримання публічного обвинувачення у суді на підставі пунктів 1-3 частини 1 статті 284 КПК України».

4. У Законі України «Про безоплатну правову допомогу»:

1) доповнити частину першу статті 14 пунктом 7¹ виклавши його в такій редакції:

«7¹) особи, визнані потерпілими у передбаченому Кримінальним процесуальним кодексом України порядку на правові послуги, передбачені пунктами 2 і 3 частини другої статті 13 цього Закону».

2.3 Обґрунтування до проєкту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо врегулювання окремих питань кримінального провадження»

Завданнями кримінального судочинства є правове забезпечення охорони прав і свобод людини і громадянина, власності, громадського порядку та громадської безпеки, довілля, конституційного устрою України від кримінально протиправних посягань, забезпечення миру і безпеки людства, а також швидке і повне розслідування кримінальних правопорушень, викриття винних та забезпечення правильного застосування Закону з тим, щоб кожний, хто вчинив кримінальне правопорушення, був притягнутий до відповідальності і жоден невинний не був покараний.

Проведення будь-яких реформ у державі завжди спрямоване на покращення життя людей у різних сферах діяльності. Судова реформа не є винятком. У 2023 році завершення судової реформи залишається пріоритетним напрямком діяльності держави. Одним з основних напрямків в її межах є зміни сфери судової експертизи, зокрема відміна державної

монополії на проведення судових експертиз у кримінальних провадженнях. А це означає збільшення кількості суб'єктів судових експертиз.

Постійне вдосконалення технічних засобів та відкриття у різних галузях науки змінюють як характер та зміст злочинних дій, так і діяльність правоохоронних органів. Закономірною є інтеграція нових знань у криміналістику з метою розслідування вчинених кримінальних правопорушень та попередження нових, викриття правопорушників. Внаслідок запроваджених реформ та інтеграційних процесів у науці виникають нові та оновлюються існуючі види судових експертиз.

Чинний Закон України «Про судову експертизу» не закріплює переліку видів судових експертиз, які складають основу діяльності та формування структури мереж науково-дослідних установ судових експертиз та науково-дослідних експертно-криміналістичних центрів. Україні. Аналіз чинного законодавства дозволяє зробити висновок, що жоден закон такого переліку не надає. Тож лише звернення до підзаконних нормативно-правових актів дозволяє дослідити види судових експертиз.

П. 1.2. Інструкції «Про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень», затвердженої Наказом Міністерства юстиції України 08.10.1998 № 53/5 визначає що до судових експертиз належать: криміналістична, інженерно-технічна, економічна, товарознавча, експертиза у сфері інтелектуальної власності, психологічна, мистецтвознавча, екологічна, військова, судово-ветеринарна, гемологічна. Зазначений перелік не є вичерпним.

До підвидів криміналістичної експертизи згідно зазначеної Інструкції відносять, зокрема експертизу відеозвукозапису та лінгвістичну експертизу мовлення. Фоноскопична експертиза в ньому не згадується.

Основоположники теорії криміналістики відзначали належність фонографічної (фоноскопичної) експертизи, як складової відеофонографічної (відеофоноскопичної) експертизи, до класу Б 1.8. криміналістичних експертиз.

Тобто виділяли її як підвид криміналістичних експертиз.

Фонографічна експертиза включала в себе два основних напрямки:

1. вивчення голосу;
2. вивчення мови (мовлення).

З метою з'ясування змісту нормативно передбачених експертиз в першу чергу з'ясуємо значення слів, що входять до їх назв.

Поняття «лінгвістичний» тлумачиться у двох значеннях:

1. той, що має стосунок до лінгвістики;
2. пов'язаний з мовою, мовний.

Лінгвістика ж визначається як наука про мову; мовознавство.

Міністерство юстиції України поділило лінгвістичну експертизу мовлення на два підвиди, а саме лінгвістичну експертизу усного мовлення та лінгвістичну експертизу писемного мовлення. Це цілком обґрунтований підхід оскільки засоби реалізації усного та писемного мовлення різні, а відповідно і методи досліджень будуть відрізнятися.

Лінгвістична експертиза усного мовлення досліджує продукт мовленнєвої діяльності людини, який фіксується у фонограмі. Такий продукт виражається в усній формі.

Згідно тлумачного словника усний – такий, що виражений у звуковій формі словами, що вимовляються, а не пишуться. Тобто можна дійти висновку, що йдеться про реалізацію шляхом застосування голосу, оскільки саме голос є інструментом реалізації усного мовлення. В той же час не можна виходити з положення, що поняття «усний» тотожне «не письмовий», оскільки окрім мовлення за допомогою голосу існує ще жестове мовлення глухонімих осіб, яке виходячи з положень інструкції не охоплюється ні лінгвістичною експертизою усного мовлення, ні експертизою відео звукозаписів.

Зміст нормативного поняття лінгвістичної експертизи усного мовлення допомагає розкрити сфера її компетенції, до якої належить проведення

ідентифікаційних та діагностичних досліджень усного мовлення особи, а також семантичні дослідження усного мовлення особи.

Ідентифікація мовця за лінгвістичними ознаками усного мовлення полягає у визначенні ступеня оволодіння ним граматичними, орфоепічними та стилістичними нормами сучасної літературної мови, а також відхилень від таких мовленнєвих норм, які стають ідентифікаційними ознаками.

Одним із основних завдань експертизи відео звукозапису є ототожнення особи за фізичними параметрами голосу.

Також до кола питань, що вирішуються при проведенні лінгвістичної експертизи усного мовлення належать:

«Чи брала участь особа у досліджуваній розмові, зафіксованій на (відео) фонограмі? Якщо так, то які слова та висловлювання промовлені саме нею?

Чи одна й та сама особа брала участь у досліджуваних розмовах?

Скільки осіб брали участь у розмові, зафіксованій на фонограмі?».

Вони фактично дублюють питання, що вирішуються при провадженні експертизи відео звукозапису (п. 20.1.2 згаданої Інструкції), а саме «Чи брали перелічені особи участь у зафіксованій на фонограмі розмові та які конкретно слова та фрази ними промовлені?

Скільки осіб брало участь у зафіксованій на фонограмі розмові?».

Тобто обидві експертизи покликані в тому числі ідентифікувати особу за різними ознаками усного мовлення.

Для проведення лінгвістичної експертизи усного мовлення експертам надаються (відео) фонограма досліджуваної розмови, в якій могла брати участь певна особа; (відео) фонограма зразків усного мовлення особи, що перевіряється, у формі спонтанного діалогу або монологу.

Для проведення ототожнення осіб за усним мовленням в межах експертизи відео-звукозапису, експерту необхідні фонограми з порівняльними зразками у формі бесіди: монологу або діалогу.

Вимоги, що ставляться до зразків усного мовлення особи, що

перевіряється (ті що надаються для порівняння), також дуже схожі. Вони визначені пп. 2.2.4. та 20.4. відповідно для лінгвістичної експертизи усного мовлення та експертизи відео-звукзапису. До них належать: фіксація з достатнім рівнем запису, фіксація на якісній апаратурі та носіях, тривалість мовлення має бути достатньою (10 хвилин розмови для кожної особи, чие мовлення ототожнюється), створення умов для отримання зразків у формі розгорнутих висловлювань.

Передбачена за необхідності можливість залучення спеціаліста для відбору зразків для проведення порівняння.

Встановлення текстового змісту розмов, що зафіксовані у фонограмі чи відеозаписі, не є окремою експертною задачею в жодній із розглянутих експертиз, оскільки не потребує застосування спеціальних знань. Таке завдання може бути вирішено в процесі проведення обох експертиз поруч із завданнями щодо персоніфікації мовлення.

Таким чином дві окремі експертизи використовуючи однакові сліди-відображення на матеріальних носіях вирішують одні й ті ж питання, досліджуючи одне явище – усне мовлення людини – з різних сторін.

Це призводить до кількох потенційно негативних наслідків:

1. Оскільки в межах одного кримінального провадження може виникати необхідність дослідження усного мовлення особи з різних сторін (і за фізичними характеристиками голосу, і за змістом мовлення) потрібно буде призначати дві окремі експертизи. Це призводить до зайвих витрат часових, матеріальних та людських ресурсів.

2. Кількість фонограм досліджуваних розмов в межах одного кримінального провадження є обмеженою, в той же час експерту для вирішення поставлених питань необхідна якомога більша тривалість порівнюваного запису усного мовлення. Це призводить до послідовного призначення експертиз з використанням одних і тих же порівнюваних звукозаписів, а отже і до затягування строків кримінального провадження.

3. Відтермінування часу отримання результатів експертиз в свою чергу призводить до зниження ефективності розслідування кримінальних правопорушень, можливого ухилення підозрюваного від кримінальної відповідальності тощо.

Виходячи із зазначеного вище вважаємо за необхідне запровадження комплексної соно-лінгвістичної експертизи яка б вирішувала тотожні ідентифікаційні, групофікаційні та діагностичні завдання, які нині ставляться перед лінгвістичною експертизою усного мовлення та експертизою відеозвукозапису.

Назва експертизи у повній мірі відображає її компетенцію.

Частина назви «соно» (від лат. Sonus – звук) пов'язана з дослідженням характеристик голосу мовця, оскільки саме голос людини є здатністю людини видавати звуки при мовленнєвому акті.

Частина назви «лінгвістична» пов'язана з дослідженням змістовних характеристик усного мовлення особи.

Комплексна соно-лінгвістична експертиза повинна проводитись за участі експертів-лінгвістів та експертів, що мають спеціальні знання для проведення аналізу фізичних властивостей голосу.

Предметом комплексної соно-лінгвістичної експертизи є індивідуальність мовлення окремої особи.

Таким чином, лінгвістична експертиза усного мовлення та експертиза відео-звукозапису використовуючи однакові сліди-відображення на матеріальних носіях вирішують одні й ті ж питання, досліджуючи одне явище – усне мовлення людини – з різних сторін. Для попередження потенційних негативних наслідків призначення двох послідовних експертиз вважаємо за доцільне запровадження комплексної соно-лінгвістичної експертизи.

Мовлення особи є не лише об'єктом експертних досліджень. Під час досудового розслідування при проведенні слідчої (розшукової) дії пред'явлення для впізнання особи за мовленням його ознаки дають

можливість ідентифікувати мовця.

Чинний КПК України у п. 9 ст. 228 передбачає можливість проведення пред'явлення особи для впізнання за голосом, яке повинно здійснюватися поза візуальним контактом між особою, що впізнає, та особами, які пред'явлені для впізнання.

Пред'явлення для впізнання – це слідча дія, що полягає у пред'явленні свідкові чи іншій особі об'єктів, які вони спостерігали раніше, з метою встановлення їх тотожності або групової належності.

Сутність цієї слідчої дії полягає у тому, що особі пред'являють об'єкти, образи яких вона порівнює з уявними образами об'єктів, які спостерігала раніше і які пов'язані з подією злочину, тобто з ідеальними відображеннями. На цій підставі робиться висновок про їх тотожність, подібність або відмінність.

При дослідженні пред'явлення для впізнання за голосом та усним мовленням вчені-криміналісти зазначають, що впізнання відбувається за «голосом» та «особливостями мови». Вважаємо, що вживання поняття «особливості мови» не досить точно відображають сутність зазначеної слідчої дії.

Мова – це сукупність довільно відтворюваних загальноприйнятих у межах даного суспільства звукових знаків для об'єктивно існуючих явищ і понять, а також загальноприйнятих правил їх комбінування у процесі вираження думок. Мова існує і реалізується через мовлення. А, мовлення – це спілкування людей між собою за допомогою мови; мовна діяльність.

Розглянемо детальніше на які ознаки пропонують звертати увагу при підготовці пред'явлення для впізнання за голосом вчені-криміналісти та процесуалісти.

Враховуючи, що опис ознак голосу та мови, як правило, викликає серйозні труднощі для особи, що буде впізнавати, криміналістами здійснювалися неодноразові спроби класифікувати їх за різними ознаками та

звести до системи.

За класифікацією Д. Бурико більшість ознак, що характеризують голос та мову поділено на два види: загальні та окремі.

До загальних ознак він відніс:

- 1) загальний тип голосу;
- 2) національні, географічні та соціально-суспільні;
- 3) лексичні (підбір слів і словосполучень, що використовуються в мові);
- 4) стилістичні ознаки;
- 5) граматичні.

До окремих належать:

- 1) патологічні вади, що можуть бути викликані дефектами голосового апарату;
- 2) фонетико-сміслові.

Головне слідче управління МВС України рекомендує практичним працівникам під час допиту особи, яка буде впізнавати, детально з'ясувати специфічні ознаки голосу та мови особи, яка підлягає впізнанню.

До таких характерних ознак в запропонованій методиці віднесено:

- тип голосу за висотою: низький, середній, високий голос, що відповідає вокальній термінології: бас, баритон, альт, тенор – для чоловіків, сопрано – для жінок;

- тембр голосу: жорсткий, твердий, різкий, м'який, тремтячий, ніжний, сухий, придушений, дзвінкий, теплий, холодний, ліричний, металевий, глухий;

- гучність: гучна, середня, тиха;

- вид мови: літературна – нормалізована мова, яка використовується засобами масової інформації, у спілкуванні між культурними людьми; не літературна (загальнонародна) – має суттєві відхилення від нормалізованої мови в лексиці, синтаксисі, синтагматиці (використання діалектів, жаргонів, просторічних слів);

- стиль: побутовий, канцелярський, діловий, науковий;
- словниковий запас: багатий, середній, бідний;
- дикція: погана – нечітке вимовляння деяких звуків, особливо закінчень;
добра – характеризується чіткою вимовою усіх звуків, більшою старанністю артикуляції;

- темп: рівномірний (швидкий, середній чи повільний), переривчастий та перемінний;

- форма викладення мовного повідомлення: проста або складна, визначена або плутана, коротка або довга;

- діалект – один із варіантів національної мови, який використовується обмеженою кількістю людей, пов'язаних територіальною, професійною чи соціальною спільністю (наприклад, місцевий говір);

- акцент – ознака, що відрізняє особу, яка розмовляє не своєю рідною мовою, вказує на неправильну мову, тобто відхилення від норми, котре полягає у неправильному наголосі, інтонації, артикуляції та неправильній вимові звуків мови (може бути, сильним або слабким);

- патологія мови – розлад мовного апарату, який виявляється у неправильній артикуляції при вимовлянні звуків мови;

- сталі фразеологічні звороти (наприклад, приказки, «крилаті висловлювання»);

- діалектизми: вживання слів, які належать якому-небудь територіальному, професійному, виробничому, соціальному чи іншому діалекту;

- звукові звички (наприклад, покашлювання, прицмокування);

- сучасні слова іноземного походження (використання іншомовних слів);

- наголос у словах: правильний чи неправильний;

- слова-«паразити»: багатократне вживання, як правило, одного зі слів-«паразитів», які не мають у фразі ніякого значення, а лише забруднюють мову;

- особливі прикмети голосу та мови: заїкання, шепелявість, голос здавлений, фальцетний, з носовим відтінком та ін.

Голос – це сукупність різних щодо висоти, сили і тембру звуків, які видає людина (або тварина, що дихає легенями) за допомогою голосового апарата. Він є засобом, інструментом в реалізації усного мовлення під час мовленнєвого акту.

Основними критеріями оцінки голосу є сила (гучність), висота та тембр.

Всі інші специфічні ознаки, які необхідно з'ясувати на допиті перед пред'явленням для впізнання особи, є ознаками мовлення, оскільки саме мовлення, а не мова проявляють себе в ситуації спілкування за допомогою промовляння слів.

Отже, існує розбіжність у нормативному та науковому найменуванні слідчої дії пред'явлення для впізнання за голосом. З метою уніфікації і правильного застосування понять слід замість «пред'явлення особи для впізнання за голосом» або «пред'явлення особи для впізнання за голосом та мовою» використовувати «пред'явлення особи для впізнання за мовленням».

Завданням проекту є усунення суперечностей між нормативно-правовими актами різного рівня, сучасними досягненнями науки та існуючою практикою проведення пред'явлення для впізнання особи за мовленням, нормативне закріплення нового виду судової експертизи, а саме комплексної соно-лінгвістичної експертизи як підвиду криміналістичних експертиз та закріплення на рівні закону класифікації судових експертиз як основи діяльності та формування структури мереж науково-дослідних установ судових експертиз та науково-дослідних експертно-криміналістичних центрів.

З метою удосконалення кримінального процесуального законодавства України, яке регулює проведення слідчої дії пред'явлення особи для впізнання за мовленням, викласти частину 9 статті 228 Кримінального процесуального кодексу України в такій редакції:

Пред'явлення особи для впізнання за усним мовленням повинно здійснюватись за правилами цієї статті з урахуванням такого винятку: впізнання особи за усним мовленням повинно здійснюватись поза візуальним контактом між особою, що впізнає, та особами, які пред'явлені для впізнання

З метою удосконалення законодавства про призначення та проведення судових експертиз доречно Закон України «Про судову експертизу» доповнити статтею 5¹ Види судових експертиз у такій редакції:

Основні види (підвиди) судових експертиз:

1. Криміналістична: почеркознавча; лінгвістична експертиза мовлення; комплексна соно-лінгвістична експертиза, технічна експертиза документів; експертиза зброї та слідів і обставин її використання; трасологічна (крім досліджень слідів пошкодження одягу, пов'язаних з одночасним спричиненням тілесних ушкоджень, які проводяться в бюро судово-медичної експертизи); фототехнічна, портретна; експертиза голограм; відео-, звукозапису; вибухотехнічна; техногенних вибухів; матеріалів, речовин та виробів (лакофарбових матеріалів і покриттів; полімерних матеріалів; волокнистих матеріалів; нафтопродуктів і пально-мастильних матеріалів; скла, кераміки; наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів; спиртовмісних сумішей; ґрунтів; металів і сплавів та виробів з них; наявності шкідливих речовин (пестицидів) у навколишньому середовищі; речовин хімічних виробництв та спеціальних хімічних речовин; харчових продуктів; сильнодіючих і отруйних речовин); біологічна.

2. Інженерно-технічна: інженерно-транспортна (автотехнічна, транспортно-трасологічна, залізнично-транспортна); дорожньо-технічна; будівельно-технічна; оціночно-будівельна; земельно-технічна; оціночно-земельна; експертиза з питань землеустрою; пожежно-технічна; безпеки життєдіяльності; гірничотехнічна; інженерно-екологічна; електротехнічна; комп'ютерно-технічна; телекомунікаційна, електротранспортна експертиза; експертиза технічного стану ліфтів.

Поряд із вказаними видами інженерно-технічних експертиз експертними установами можуть проводитись також інші їх види (підвиди) та комплексні технічні дослідження із залученням відповідних фахівців у певних галузях знань, у тому числі авіаційного та водного транспорту.

3. Економічна: бухгалтерського та податкового обліку; фінансово-господарської діяльності; фінансово-кредитних операцій.

4. Товарознавча: машин, обладнання, сировини та товарів народного споживання; автотоварознавча; транспортно-товарознавча; військового майна, техніки та озброєння.

5. Експертиза у сфері інтелектуальної власності: літературних та художніх творів; фонограм, відеограм, програм (передач) організації мовлення; винаходів і корисних моделей; промислових зразків; сортів рослин і порід тварин; комерційних (фірмових) найменувань, торговельних марок (знаків для товарів і послуг), географічних зазначень; топографій інтегральних мікросхем; комерційної таємниці (ноу-хау) і раціоналізаторських пропозицій; економічна у сфері інтелектуальної власності.

6. Психологічна.

7. Мистецтвознавча.

8. Екологічна.

9. Військова.

10. Судово-ветеринарна.

11. Гемологічна.

12. З метою більш повного задоволення потреб слідчої та судової практики щодо вирішення питань, які потребують застосування наукових, технічних або інших спеціальних знань, експертними установами організовується проведення інших видів експертиз (крім судово-медичної та судово-психіатричної), у тому числі й тих, що перебувають у стадії наукової розробки.

Також членом наукової школи Захарченко О.В. колективі співавторів були підготовлені пропозиції до проекту Закону України «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо виконання рекомендацій Європейського Союзу з виконання Україною плану дій щодо лібералізації Європейським Союзом візового режиму для України стосовно уточнення підслідності органів досудового розслідування» / О.В. Захарченко, О.О. Юхно, О.І. Коровайко, А.В. Даниленко // Законодавче забезпечення правоохоронної діяльності : навчальний посібник / за заг. ред. д-ра юрид. наук, доц. В.В. Сокурєнка. Х. : Стильна типографія, 2017. С. 682-698.

Захарченко О.В. Пропозиції щодо внесення змін та доповнень до положень чинного Кримінального процесуального кодексу України / О.В. Захарченко, В.П. Корж., С.В. Слінько, О.О. Юхно, С.Є. Абламський, О.О. Бондаренко, А.В. Даниленко, Р.В. Єдин, О.О. Кочура, А.В. Лубенцов, А.О. Наумова, В.В. Романюк, Г.В. Рось, С.О. Сичов, О.Є. Соловійова // Законодавче забезпечення правоохоронної діяльності : навчальний посібник / за заг. ред. д-ра юрид. наук, доц. В.В. Сокурєнка. Х. : Стильна типографія, 2017. С. 699–854.

Підводячи підсумки хочеться зауважити, що в процесі роботи над ініціативною темою було отримано охоронні документів (свідоцтва про реєстрацію авторських прав на твір) :Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір №100127 на навчально-методичний посібник «Відмова прокурора від підтримання державного обвинувачення: теоретичний та практичний аспекти» (дата реєстрації 02 жовтня 2020). Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір Навчально-методичний посібник «Правознавство» №107143 від 09 серпня 2021. Підсумовуюче вищевикладене, можна констатувати, що практична цінність результатів НПП кафедри національного, міжнародного права та правоохоронної діяльності за ініціативною темою «Теорія і практика реформування галузевого законодавства» державної реєстрації 0118U006817 полягає в створенні ряду

змін в законотворчий процес та підвищенню ефективності в правозастосовній діяльності (**Додаток Б**).

ВИСНОВКИ

Проведена науково-дослідна робота за ініціативною темою кафедри національного, міжнародного права та правоохоронної діяльності «» (№ державної реєстрації), яка проводилася упродовж 2017 – 2023 роках дозволила зробити такі висновки:

Проводячи вивчення та досліджуючи стан розробленості окремих проблем в їх теоретичному та праксеологічному аспектах; визначено сучасні пріоритетні напрями законодавчої діяльності з урахуванням сучасних вимог до гуманітарної освіти, наукової та дослідної діяльності; обґрунтовано напрями науково-дослідних пошуків професорсько-викладацького складу та аспірантів кафедри. Вивчено та проведено аналіз стану розробленості проблем в правоохоронній та правозастосовній практиці, дозволило спрямувати діяльність кафедри за такими напрямками як: урегулювання прав та обов'язків суб'єктів кримінально-процесуальних відносин; забезпечення безпеки учасників та сторін кримінального процесу; регламентація роботи органів прокуратури щодо підтримання (не підтримання) державного обвинувачення в суді; забезпечення розшуку і конфіскації майна яке здобуто злочинним шляхом та знаходиться за межами України; розслідування злочинів «минулих років»; ідентифікація особи та формування мовленнєвого портрету особи в процесі розслідування злочинів; подолання протидії в процесі розкриття та розслідування злочинів; робота з «термінами» та «оціночними поняттями» як основою тлумачення закону; вдосконалення здійснення судочинства та її законодавче забезпечення; сутність та основні принципи культурної політики України, зокрема, Південного регіону; надбання світового досвіду; співробітництво різних країн у галузі права. Закономірно, що професорсько-викладацький склад кафедри національного, міжнародного права та правоохоронної діяльності разом зі здобувачі вищої освіти здійснювали свої наукові розвідки в процесі науково-дослідної діяльності, спрямовували на

вивчення стану розробленості обраної проблематики в теоретичному та прикладному аспектах. Це дозволило використати одержані результати під час розроблення програмно-методичного забезпечення навчальних курсів кафедри національного, міжнародного права та правоохоронної діяльності (монографії, наукові публікації, навчальні посібники, методичні рекомендації, навчальні словники).

2. Перерахована участь в роботі конференцій (викладено в підрозділі 1.1) дозволила широко обговорити проблемні питання окремих напрямів які вимагають правового врегулювання. Проведені конференції сумісно з південно-регіональним центром НАПрН України підтвердили результативність діяльності за пріоритетними напрямами обраної ініціативної теми.

3. Основні теоретичні положення досліджень та результати експериментально-дослідної роботи відбито в 9 дисертаціях на здобуття наукового ступеня з них: 4 кандидата юридичних наук, 1 докторка юридичних наук та 4 здобувача – докторів філософії в галузі право. <https://www.kspu.edu/About/Faculty/FBP/ChairBranchLaw/foraspirant/profilvypusk.aspx>

4. Враховуючи всі зазначені у підрозділах (1.2; 2.1) звіту наукові заходи, важливі події діяльності кафедри протягом 2017 – 2023 навчального року, можна констатувати, що науково-дослідна робота професорсько-викладацького складу кафедри та студентської молоді буда спрямована на вивчення проблем, завдань певних сфер сучасної правової політики України.

Результативність науково-дослідної роботи кафедри протягом звітнього періоду позначилася на дослідженнях викладачів, здобувачів вищої освіти та на правозастосовній діяльності.

5. Приймаючи до уваги всі зазначені позиції, колективом кафедри було запропоновано, розроблено та впроваджено цілісний комплекс інформаційного та практичного науково-методичного матеріалу серед яких

2 підручники, три монографії, 4 навчальні посібники, одна правнича енциклопедія, який ефективно вплинув на забезпечення та модернізацію освітнього процесу кафедри національного, міжнародного права та правоохоронної діяльності. Виконавці НДР протягом звітного періоду проводили роботу за різними науково-практичними напрямками. Постійно надавалася організаційна, методична і консультативна допомога правоохоронним органам, адвокатським об'єднанням, центру вторинної правової допомоги.

6. Отримані результати науково-педагогічними працівниками кафедри активно впроваджувались: *науково-дослідній роботі* – як основа для подальшої розробки проблем в окремих галузях права по забезпеченню прав людини, а також як предмет науково-дослідної діяльності викладачів та студентів; *у сфері правотворчості* – придатні для подальшого розроблення та доопрацювання законодавчих актів, зокрема чинного Кримінального процесуального кодексу України, Кримінального кодексу України, Закону «Про прокуратуру», Закону «Про судові експертизи», Закону «Про судоустрій та статус суддів», Інструкції про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій, що в результаті сприятиме подальшому вдосконаленню здійснення суб'єктами владних повноважень кримінальної процесуальної діяльності, якісному судочинству, створюватиме умови для належного захисту прав та законних інтересів осіб кримінального судочинства. *У правозастосовній діяльності* – використані для поліпшення діяльності суб'єктів кримінального процесу під час розслідування злочинів, зокрема в діяльності слідчого, прокурора, слідчого судді, а також захисника під час здійснення функції захисту. *У навчальному процесі* – з метою впроваджено до освітньої програми «Право», спеціальність 081 окремих тем та підготовки в ОНП курсів дисциплін вільного вибору тощо. Різні аспекти наукових досліджень оприлюднено в доповідях і виступах на конференціях різного типу. Результати досліджень можуть застосовувати викладачі ЗВО у процесі викладання навчальних

курсів: «Кримінального процесу», «Криміналістики», «Юридичної техніки», «Адміністративного права», «Юридичної психології», «Судової експертології» та інших спеціальних курсів. Здобуті результати вагомі і для практичної діяльності органів розслідування, прокуратури та судів.

7. Результати досліджень у вигляді законопроектів підготовлені та направлені до Верховної Ради України, прийняті до розгляду відповідними комітетами Верховної Ради України.

Так сумісно з аспірантами Коваленко І.В., Чесаковою М.С., Гончаровою О.В., було подано до Верховної ради України проекти, до Законів та інших нормативних документів, зокрема: Стратонов В.М., Коваленко І.В, для вдосконаленні правової регламентації процесуального становища заявника подано до ВР України проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо врегулювання процесуального становища заявника у кримінальному провадженні» який прийнятий до розгляду Комітетом з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності Верховної Ради України (№04-18/12-1054 від 11.06.2019);

Стратонов В.М., Гончарова О. В. зміни до КПК України; Закону України «Про прокуратуру» та Закону України «Про безоплатну правову допомогу»; «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України та інших законодавчих актів щодо посилення ефективності законодавчого регулювання інституту відмови прокурора від підтримання обвинувачення в суді».

Стратонов В. М. Чесакова М.С. Концепція подолання протидії розслідуванню злочинів та внесення доповнень та змін до КК України та КПК України (листи Комітету з правоохоронної діяльності 04-27/11-423 від 16.10. 2019 року та 04-27/11-523 від 27 10.2019.

Стратонов В.М., Савельєва І. В. подано проекти внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2013 р., №№ 9-13, ст. 88): *1. частину 9 статті 228 КПК України.*

До Закону України «Про судову експертизу» (Відомості Верховної Ради України, 1994, № 28, ст.232): Включити статтю 5¹ Види судових експертиз. Законопроекти прийняті до розгляду та використання у законотворчій діяльності (лист Апарату Верховної Ради 04-27/12-2020/191829 від 30.10.2020)

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. Законодавство України: база даних / Верхов. Рада України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
2. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 р. № 4651-VI. Законодавство України: база даних / Верхов. Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>
3. Головін Д. В., Мазалов А. М. Система принципів кримінального провадження. Науковий вісник публічного та приватного права. 2017. Вип. 1. С. 206–210.
4. Грошевий Ю. М., Тацій В.Я., Туманянц А. Р. та ін. Кримінальний процес : підручник / за ред. В. Я. Тація, Ю. М. Грошевого, О. В. Капліної, О. Г. Шило. Харків, 2013. 824 с.
5. Мирошниченко Ю. М. Змагальність кримінального судочинства України: історія, сучасність, перспективи. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Юридичні науки». Випуск 6. Том 3. 2015. С. 101–105
6. Про внесення змін до Кримінально-процесуального кодексу України : Закон України від 21.06.2001 р. № 2533. Законодавство України : база даних / Верхов. Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2533-14>
7. Про Стратегію реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015-2020 роки: Указ Президента України від 20.05.2015 р. № 276/2015. Законодавство України: база даних / Верхов. Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/276/2015>
8. «Про затвердження плану дій з реалізації Національної стратегії у сфері прав людини на період до 2020 року Розпорядження Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2015 р. № 1393-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1393-2015-%D1%80#Text>

9. «Про затвердження плану дій з реалізації Національної стратегії у сфері прав людини на 2021-2023 роки. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 23 червня 2021 р. № 756-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/756-2021-%D1%80#Text>

10. Указ Президента України 25 серпня 2015 р. № 501 «Про затвердження Національної стратегії у сфері прав людини» URL: <https://www.president.gov.ua/documents/5012015-19364>

11. Постанова ВР України Про План законодавчого забезпечення реформ в Україні. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 31, ст. 297. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/509-19#Text>

12. Правова статистика : навчальний посібник. 2-ге правлене видання/ За заг. ред. Стратонова В.М. Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2013. 354 с.

13. Стратонов В.М. Криміналістична теорія пізнавальної діяльності слідчого : монографія. Херсон: Херсонський державний університет, 2009.440 с.

14. Стратонов В.М., Сотула О.С. Кримінальне право України. Загальна та особлива частина. К.: Вид-во «Істина», 2007. 400 с.

15. Стратонов В.М. Поняття, завдання слідчих (розшукових)дій у процесі розслідування злочинів. Вісник Південного регіонального центру Національної академії правових наук України. Одеса, 2014. №2. С. 143-152.

16. Стратонов В.М. Щодо окремих актуальних питань розвитку криміналістики. Судова та слідча практика в Україні. Випуск 5. 2017. С.59-63

17. Стратонов В.М. Порівняльно-правовий аналіз законодавства щодо використання термінів та оціночних понять. Українська мова в юриспруденції: стан, проблеми, перспективи : матеріали X Всеукр. наук.-практ. конф. (Київ, 28 листоп. 2014 р.). К. : Нац. акад. внутр. справ, 2014. С. 59-61.

18. Співаковський О.В., Стратонов В.М., Шерман М.І., Лапінський В.В. Інформаційні технології в юридичній діяльності: базовий курс: навчальний посібник. Херсон: ХДУ, 2012. 220 с.

19. Стратонов В.М., Чесакова М.С. Захист прав людини – основа діяльності держави. Проблеми реформування кримінальної юстиції України: збірник наукових праць за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції, 17-18 травня 2018 р. Чернівці, 2018. 32-36 с.

20. Гавловська А.О., Стратонов В. М. Державні молодіжні програми в сфері забезпечення молоді житлом: теоретико правове дослідження. Правове регулювання економіки 2018. №17. С.17-18.

21. Стратонов В. Кельман М. Загальна теорія права : підручник. Вид. 6-те, доп. – Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 742 с.

22. Галунько В., Зубенко В., Стратонов В. Навчально-методичний посібник «Правознавство» Херсон: Грінь Д.С., 2015. 320 с.

23. Стратонов В.М., Луценко А.А. Вдосконалення юридичної техніки КПК як гарантія забезпечення прав учасників кримінального судочинства Кримінальне право і процес. Зразки документів. – К.: Право-Інформ, 2012. - 1 електрон. опт. диск (DVD-ROM)

24. Стратонов В.М, Гавлоська А.О, Павліш П.О. Problems of environmental and natural resources law deveiopment: collective monograph/V.Kostytsky, G.Balyuk V.Sydor ets. Edited by prof. V.Kostytsky. – Lviv-Torun: Lviv-Pres 2020. P.43-65.

25. Військові злочини: кримінально-правова, криміналістична та кримінологічна характеристика: колективна монографія / За заг. ред. В.М.Стратонова, Є.Л. Стрельцова. – Видавничий дім «Гельветика», 2015. С. 143-149.

26. Military offences and war crimes: background, theory and practice: collective monograph. Ed. by V.M. Stratonov. Riga, Latvia : «Baltija Publishing», 2023. 876 p.

27. Стратонов В.М., Ковтун О.О. Генеза кримінальної

відповідальності за вбивство матір'ю своєї новонародженої дитини. Проблеми підвищення ефективності кримінальної юстиції України: колективна монографія / Інститут держави і права імені В.М. Корецького НАН України, Київський університет права НАН України; за заг. ред. Ю.С. Шемшученка, Ю.Л. Бошицького. Київ : Видавництво Ліра-К, 2021. 692 с. С.624-634

28. Коваль А.А. Забезпечення прав людини при провадженні негласних слідчих (розшукових) дій : монографія. Миколаїв : Вид-во ЧНУ імені Петра Могили, 2019. 264 с.

29. Українська правнича енциклопедія / За заг. ред. В.М. Тертишника, Л.Р.Наливайко, В.В.Ченцова. Київ: Алерта, 2023. 768 с.

30. Гончарова О.В. Співвідношення поняття «підтримання державного обвинувачення в суді» та «підтримання публічного обвинувачення в суді». *Публічне право України: пошук оптимальних моделей правового регулювання: матеріали міжнар наук.- практ. конф.*, 9-10 лист. 2018 р., Київ: 2018. С. 59-61.

31. Правознавство: Навчально-методичний посібник / За заг. ред. д.ю.н. професора В.М. Стратонова. Херсон: Грінь Д.С., 2015. 320 с.

32. Гончарова О.В. Теорія та практика відмови від підтримання державного обвинувачення : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 - Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність https://ek.nlu.edu.ua/cgi-bin/irbis64r_01/cgiirbis_64.exe?C21COM=S&

33. Коваленко І.П. Правова природа заявника та його роль у кримінальному провадженні <http://ekhsuir.kspu.edu/bitstream/handle/123456789/5986/%D0%A1%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%8F.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

34. Коваленко І.П. Заявник як учасник кримінального провадження : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 - Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність

35. Фулей Т.І. Застосування практики Європейського суду з прав людини при здійсненні правосуддя: Науково-методичний посібник для суддів. – 2-ге вид. випр., допов. Київ, 2015. 208 с.

36. Юридична енциклопедія / ред. Ю. С. Шемшученко [та ін.] ; НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. К. : Вид-во «Українська енциклопедія» ім. М. П. Бажана, 1998 – 2004 . ISBN 966-7492-00-1. Т. 1 : А - Г. 1998. 669 с.

37. Юридична енциклопедія / ред. Ю. С. Шемшученко [та ін.] ; НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. К. : Вид-во «Українська енциклопедія» ім. М. П. Бажана, 1998 – 2004.Т. 5 : П – С. 2003. 736 с. : іл.

Список

проведених конференцій, ініційованих кафедрою в рамках наукової роботи:

1. Законодавство України: недоліки, проблеми систематизації та перспективи розвитку: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції. Видавничий дім «Гельветика» 2017. 168 с. (9,77 друк. арк.). ISBN 978-966-916-232-8.

2. Актуальні питання публічного та приватного права у контексті сучасних процесів реформування законодавства: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. Видавничий дім «Гельветика» 2017. 180 с. (10.46 друк. арк.). ISBN 978-966-916-274-8.

3. Особливості нормотворчих процесів в умовах адаптації законодавства України до вимог Європейського Союзу: матеріали міжнародної науково-практичної конференції. Видавничий дім «Гельветика» 2017. 200 с. (11.63 друк. арк.). ISBN 978-966-916-306-6.

СПИСОК

осіб, яким було затверджено теми дисертаційних досліджень в межах наукової роботи

На здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук зі спеціальності 12.00.09 – кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність:

Коваленко І.П. за темою «Заявник як суб'єкт кримінально-процесуальних відносин». Науковий керівник д.ю.н., професор Стратонов В.М.

Гончарова (Крайнікова) О.В. за темою «Теорія та практика відмови від підтримання державного обвинувачення». Науковий керівник д.ю.н., професор Стратонов В.М.

Сімонцева Л.О. за темою «Альтернативні засоби вирішення (розв'язання) кримінально-правового конфлікту у сучасному праві». Науковий керівник д.ю.н., професор Стратонов В.М.

На здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 081 Право:

Данилевський М.А. за темою «Адміністративно-правові засади незалежності суддів в Україні». Науковий керівник д.ю.н., професор Правоторова О. М.

Савельєва (Грудакова) І.В. за темою «Мовленевий портрет особи в системі криміналістичних знань». Науковий керівник д.ю.н., професор Стратонов В.М.

Список

аспірантів 2022 року набору та тем їх дисертаційних досліджень

Бриков Віктор Михайлович *тема* «Перекладач як учасник кримінального провадження» <https://orcid.org/my-orcid?orcid=0009-0009-4416-9477>.

Науковий керівник д.ю.н., професор, заслужений юрист України Стратонов Василь Миколайович

Калініна Ольга Валентинівна *тема* «Особливості досудового розслідування та судового розгляду в умовах воєнного стану». Науковий керівник д.ю.н., професор, заслужений юрист України Стратонов Василь Миколайович.

Живиця Олег Олександрович *тема:* «Адміністративно – правове регулювання відносин у галузі фізичної культури та спорту». Науковий керівник д.ю.н., професор, заслужений юрист України Стратонов Василь Миколайович.

Шляховчук Михайло Васильович *тема* «Адміністративно-правові засади здійснення судочинства в умовах дії надзвичайно правових режимів» <https://orcid.org/my-orcid?orcid=0009-0006-0978-8641> Науковий керівник д.ю.н., професор, заслужений юрист України Стратонов Василь Миколайович.

Козаренко Євген Валерійович *тема* «Порядок виконання зобов'язань у процедурах банкрутства» <https://orcid.org/0000-0003-4950-4480> Науковий керівник: к.ю.н., доцент Гавловська Аліна Олександрівна

СПИСОК

**наукових повідомлень оприлюднених за результатами конференцій
(виконавців та членів наукової школи Стратонова В.М.)**

1. Гончарова (Крайнікова) О.В. Кримінально-процесуальна форма інституту відмови прокурора від обвинувачення у ХХ столітті. *Проблеми правової реформи та розбудови громадянського суспільства в Україні: матеріали міжнар наук.-практ. конф., 19–20 жовтн. 2018 р., Харків: 2018. С.79-82.*

2. Гончарова О.В. Співвідношення поняття «підтримання державного обвинувачення в суді» та «підтримання публічного обвинувачення в суді. *Публічне право України: пошук оптимальних моделей правового регулювання: матеріали міжнар наук.- практ. конф., 9-10 лист. 2018 р., Київ: 2018. С. 59-61.*

3. Грудакова І.В. Перспективи використання «мовленнєвого портрету» особи в професійній діяльності поліцейських в Україні»: Всеукраїнська науково-практична конференція «Професійна підготовка поліцейських в Україні: методологія, теорія, практика» (м. Херсон, 25 травня 2018 р.). – Херсон, 2018.

4. Грудакова І.В. Роль мовлення в професійній діяльності медіатора// Матеріали міжнародного круглого столу «Пробація та медіація: досвід Словаччини для України», 2019. С. 72-75.

5. Грудакова І.В. Проблемні питання правового регулювання проведення впізнання за голосом у досудовому розслідуванні// Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні питання судової експертології, криміналістики та кримінального процесу», 2019. С. 186-189.

6. Грудакова І.В. Проблемні питання розслідування статевих злочинів за новелами в КК України 2019 року//Матеріали Науково-практичної інтернет конференції «Пріоритетні напрямки розвитку та реформування

правоохоронних органів України», 2019. С.267–273. Дмитренко Н.А. Міжнародна науково -практична конференція «Місце юридичних наук у формуванні правової культури сучасної людини», м.З апоріжжя, 21-22 грудня 2018 р.

7. Дмитренко Н.А. Міжнародна науково-практична конференція «Problemes et perspectives d'introduction de la recherche scientifique innovante» - Брюссель, Бельгія, 29 листопада 2019.

8. Дмитренко Н.А. Всеукраїнська науково-практична конференція «Правові, економічні та соціокультурні засади регулювання суспільних відносин: сучасні реалії та виклики часу» Полтава, 10 грудня 2019.

9. Дмитренко Н.А. Міжнародна науково-практична інтернет-конференція «Роль інтеграційних процесів у формуванні національних правових систем» Херсон, 10–11 квітня 2020.

10. Дмитренко Н.А. Міжнародна наукова конференція «Традиційні та інноваційні підходи до наукових досліджень». Луцьк, 10 квітня 2020.

11. Дмитренко Н.А. III International Scientific and Practical Conference INTERNATIONAL FORUM: PROBLEMS AND SCIENTIFIC SOLUTIONS, held on April 26-28, 2020 in Melbourne, Australia.

12. Дмитренко Н.А. IV International Scientific and Practical Conference CHALLENGES IN SCIENCE OF NOWADAYS, held on May 26-28, 2020 in Washington, USA.

13. Дмитренко Н.А. Східноукраїнська наукова юридична організація, міжнародна науково-практична конференція «Особливості розвитку законодавства України в контексті євроінтеграційних процесів», 5-6 червня 2020, Харків.

14. Дмитренко Н.А. Moldalitati conceptuale de dezvoltare a stiintei modern, 20 noiembrie 2020, Bucuresti Romania. С.84-87. Захарченко О. В. Участие стороны защиты в ходе судебного разбирательства как основная форма реализации принципа состязательности III International Scientific and

Practical Conference "The Top Actual Researches in Modern Science" July 31, 2017, Ajman, UAE - С.30-35.

15. Коваль А.А. Деякі проблеми реалізації функції захисту адвокатом при проведенні негласних слідчих (розшукових) дій. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Ольвійський форум – 2018: стратегії країн Причорноморського регіону в геополітичному просторі» : тези. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили. С. 12–15.

16. Коваль А.А. Деякі проблеми допустимості доказів, отриманих при проведенні негласних слідчих (розшукових) дій. Актуальні правові та гуманітарно-економічні проблеми України в період євроінтеграції: збірник тез VII Всеукраїнської науково-практичної конференції (30 листопада 2018 р.). Кропивницький: ПВНЗ КІДМУ, 2018. С. 113–116.

17. Коваль А.А. Проблеми реалізації права громадян на доступ до правосуддя. Всеукраїнська науково-методична конференція «Могилянські читання - 2016: досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні: глобальний, національний та регіональний аспекти». Том 4. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2016. С. 84–86.

18. Коваль А. А. Роль негласних слідчих (розшукових) дій при розслідуванні фальшивомонетництва. Всеукраїнська науково-практична конференція «II юридичні Могилянські читання» : Тези. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2016. С. 48–51.

19. Коваль А. А. Моніторинг банківських рахунків як засіб боротьби з корупцією. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Ольвійський форум – 2016: стратегії країн Причорноморського регіону в геополітичному просторі» : тези. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2016. С. 34–36.

20. Коваль А. А. Деякі проблеми дотримання конституційних принципів забезпечення прав людини у кримінальному провадженні. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Ольвійський

форум – 2017: стратегії країн Причорноморського регіону в геополітичному просторі» : тези. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили. С. 56–58.

21. Коваль А. А. Деякі проблеми реалізації функції захисту адвокатом при проведенні негласних слідчих (розшукових) дій. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Ольвійський форум – 2018: стратегії країн Причорноморського регіону в геополітичному просторі» : тези. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили. С. 12–15.

22. Коваль А. А. Деякі проблеми допустимості доказів, отриманих при проведенні негласних слідчих (розшукових) дій. Актуальні правові та гуманітарно-економічні проблеми України в період євроінтеграції: збірник тез VII Всеукраїнської науково-практичної конференції (30 листопада 2018 р.). Кропивницький : ПВНЗ КІДМУ, 2018. С. 113–116.

23. Коваль А.А. Роль прокурора при проведенні негласних слідчих (розшукових) дій. «Могилянські читання - 2018: Досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні: глобальний, національний та регіональний аспекти» Всеукраїнська науково-практична конференція. тези. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили. С. 20–23.

24. Коваль А.А. Роль прокурора при призначенні негласних слідчих (розшукових) дій. «Юридичні Могилянські читання – 2018». Всеукраїнська науково-практична конференція. тези. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили. С. 66–69.

25. Коваль А. А. Актуальні проблеми участі понятих при проведенні негласних слідчих (розшукових) дій. «Юридичні Могилянські читання – 2019». Всеукраїнська науково-практична конференція. тези. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили. С.54-58.

26. Коваль А.А. Деякі проблеми проведення негласних слідчих (розшукових) дій у діяльності слідчого та оперативних підрозділів. «Ольвійський форум – 2019: стратегії країн Причорноморського регіону в геополітичному просторі». Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. тези. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили. С.16-18.

27. Коваль А. А. Напрями гармонізації законодавства щодо удосконалення механізму забезпечення прав людини у кримінальному судочинстві. «Могилянські читання - 2019: Досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні: глобальний, національний та регіональний аспекти» : XXII Всеукр. наук.-метод. конф. : тези доповідей : Право. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили. 2019. С. 9–12.

28. Коваленко І.П. Право заявника на забезпечення безпеки щодо себе, близьких родичів чи членів своєї сім'ї у кримінальному провадженні. *Актуальні правові та гуманітарно-економічні проблеми України в період євроінтеграції* : матеріали наук. конф. (м. Кропивницький, 30 листопада 2018 р.). Кропивницький, 2018. С. 110–112.

29. Коваленко І.П. Проблеми визначеності заявника серед інших учасників кримінального провадження. *Тенденції розвитку юридичної науки в інформаційному суспільстві*: матеріали між нар. науково-практичної конференції (м. Одеса, 28 грудня 2018 р.) Одеса: 2018. С. 156–159.

30. Коваленко І.П. Кримінальна відповідальність заявника за завідомо неправдиве повідомлення про злочин в зарубіжних країнах. *Теорія і практика судової експертизи і криміналістики* : матеріали наук. практ. конф. (м. Київ – м. Маріуполь 27 лютого 2019 р.). м. Київ – м. Маріуполь: 2019. С. 60–64.

31. Коваленко І.П. Заявник як учасник кримінального процесу в зарубіжних країнах. *Актуальні питання та проблеми правового регулювання суспільних відносин*: матеріали між нар. наук. практ. конф. (м. Дніпро, 1-2 березня 2019 р.) Дніпро: 2019. С. 115–118.

32. Коваленко І.П. Обґрунтованість віднесення заявника до інших учасників. *Правове забезпечення політики держави на сучасному етапі її розвитку*: матеріали між нар. наук. практ. конф. (м. Харків, 1-2 березня 2019 р.) Харків: 2019. С. 87–91.

33. Сімонцева Л.О. Стан дослідження інституту медіації як засобу вирішення кримінально-правового конфлікту у сучасній юридичній науці.

Пробація та медіація: досвід Словаччини для України: матеріали міжнародного круглого столу, 17-19 травня 2019 р. Херсон, 2019. С. 75–78.

34. Сімонцева Л.О. Альтернативні моделі розв'язання кримінально-правового конфлікту у країнах англосаксонського права. *Сучасні тенденції в юридичній науці України та зарубіжних країнах: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, 27-28 вересня 2019 р. Запоріжжя: ГО Істина, 2019. С.126–129.*

35. Сімонцева Л.О. Сучасні напрямки закордонного дослідження альтернативних засобів вирішення конфлікту. *Стан та перспективи розвитку юридичної науки: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, 6 – 7 вересня 2019 р. Дніпро: ГО Правовий світ, 2019. С.104-108.*

36. Стратонов В. М. Забезпечення прав людини в системі функцій держави. Права і свободи людини та їх забезпечення в умовах несвободи. Матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (Чернігів, 01 листопада 2018)/ академія Державної пенітенціарної служби, Чернігів, 2018. – С.53-56.

37. Стратонов В. М. Актуальні проблеми публічного права: Збірник тез Всеукраїнської наукової інтернет конференції присвяченої 120 річчю університету (24–26 квітня 2018 р., Київ, Україна) /Упор. Яра О.С., Курило В.І. та інші. – К., 2018. 168–172 с.

38. Стратонов В.М. Актуалізація проблем незаконної торгівлі людьми в Україні. Протидія незаконній торгівлі людьми: матер. міжн. наук. практ. конф.12-13 квітня 2019. Івано-Франківськ. Вид-во Короля Данила. С.168-171.

39. Стратонов В.М., Гончарова О.В. Особливості виклику до суду потерпілого, зареєстроване місце проживання (перебування), місце знаходження чи місце роботи якого невідоме, у випадку відмови прокурора від підтримання державного обвинувачення. Проблеми реформування кримінальної юстиції України: збірник наукових праць за матеріалами

міжнародної науково-практичної конференції, 23-24 травня 2019 р. Чернівці, 2019. С.132-136.

40. Чесакова М. С. Взаємодія слідчого та оперативних працівників з метою подолання протидії розслідуванню злочинів // *Проблеми та стан дотримання захисту прав людини в Україні* : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 17-18 серпня 2018 р. м. Львів, Західноукраїнська організація «Центр правничих ініціатив», 2018. С. 234–237.

41. Чесакова М. С. Стратегічні напрями подолання протидії розслідуванню злочинів через призму дотримання слідчої таємниці // *Правова держава: історія, сучасність та перспективи формування в Україні* : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (Ужгород, 15-16 лютого 2019 року), Ужгор. нац. ун.-т, 2019. С. 140–143.

42. Чемерис І.М. Напрямки вдосконалення способів протидії злочинами, вчиненим із використанням безготівкових операцій. *Актуальні проблеми вдосконалення законодавства та правозастосування: міжнародна науково-практична конференція з права.*(м. Запоріжжя (26-27 жовтня 2018р.) Запоріжжя. 2018. С.112-115.

43. Чемерис І.М. Проблемні питання збирання доказів у кримінальному провадженні. *Публічне право України: пошук оптимальних моделей правового регулювання: міжнародна науково-практична конференція.* (м. Київ, 9–10 листопада 2018р.) Київ. 2018. С.341-343.

44. Чемерис І.М. Тимчасовий доступ до речей та документів у кримінальних провадженнях щодо злочинів вчинених із використанням безготівкових операцій. *Актуальні проблеми правових наук в євро-інтеграційному вимірі: міжнародна науково-практична конференція.* (м. Харків, 20-21 грудня 2019р.) Харків. 2019. С.143-147.

45. Чемерис І.М. Сутність заходів забезпечення кримінального провадження як заходів державного примусу. *Сучасне державотворення та правотворення: питання теорії та практики: міжнародна науково-*

практична конференція.(м. Одеса 13-14 грудня 2019 р.) – Одеса. 2019. С. 152-156.

46. Чемерис І.М. Правовий аналіз способів протидії злочинам, вчиненим із використанням безготівкових операцій за кримінальним процесуальним кодексом України. *Науковий вісник Херсонського державного університету : зб. наук. праць / гол. ред. Стратонов В.М. – Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2016. Т. 3. – С. 138–141.*

47. Стратонов В. М. Реалізація окремих Конституційних прав людини на тимчасово окупованих територіях України. Четверта міжнародна науково-практична конференція «Конституціоналізм в умовах війни». (Національний університет «Львівська політехніка», Львів, 23 вересня 2022 року) С.84-88

48. Стратонов В. М. Процесуальні повноваження прокурора та слідчого під час проведення слідчого експерименту в умовах воєнного стану в Україні. Проблеми реформування кримінальної юстиції України: збірнику за матеріалами Всеукраїнської конференції (м. Чернівці, 25–26 травня 2023) / відп. ред. В. М. Юрчишин, О. В. Попович. Чернівці: Технодрук, 2023. 196 с. С.100 – 105.

ПЕРЕЛІК НАУКОВИХ ПРАЦЬ ВИКОНАВЦІВ НДР

1. Гончарова (Крайнікова) О.В. Відмова прокурора від підтримання державного обвинувачення. Історичний аспект. *Jurnalul juridic national: teorie și practică*. 2018. Вип. № 5 (33). Республіка Молдова. С. 190-193.
2. Грудакова І.В. «Порівняльний аналіз криміналістичних понять «мовленнєвий портрет» та «словесний портрет» // *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право»*. 2018. № 50. С. 119–122.
3. Грудакова І.В. Щодо структури мовленнєвого портрету особи в криміналістиці// *Юридичний бюлетень ОДУВС*. 2019. №9. С. 264–270
4. Коваенко І.П. Право заявника на забезпечення безпеки щодо себе, близьких родичів чи членів своєї сім'ї у кримінальному провадженні. *Вісник Львівського торгівельно-економічного університету*. 2018. Вип.6. С. 113-123.
5. Коваленко І.П. Теоретично-правові проблеми представлення інтересів заявника в кримінальному провадженні. *Науково виробничий журнал «Держава та регіони»*. 2017. №3. С. 70–74.
6. Коваленко І.П., Стратонов В.М., Заявник у кримінальному процесі: порівняльно-правовий аналіз. *Міжнародний юридичний вісник Університету Державної фіскальної служби України: Актуальні проблеми сучасності*. 2018. Вип.3-4 (12-13). С. 165-171.
7. Коваль А.А. Актуальні проблеми забезпечення конституційних прав людини при провадженні негласних слідчих (розшукових) дій. *Форум права*. 2014. № 1. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2014_1_42.pdf.
8. Коваль А.А. Історико-правовий аналіз розвитку законодавства про негласні слідчі (розшукові) дій. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2015. №2. URL: http://lsej.org.ua/2_2015/56.pdf
9. Коваль А.А. Сучасний стан протидії корупції в Україні: кримінально-

процесуальний аспект. Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького. Серія Право. Івано-Франківськ: Редакційно-видавничий відділ Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького. Вип. 2(14)/2016. С.219-224.

10.Коваль А.А. Проблема співвідношення негласних слідчих (розшукових) дій з оперативно-розшуковими заходами. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. 2017. № 6. С.108-113.

11.Коваль А.А. Проблеми забезпечення прав людини слідчим суддею при наданні дозволу на проведення негласних слідчих (розшукових) дій. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія Право. Випуск 49. Том 2. С. 146-150.

12.Коваль А.А. Деякі проблеми судового контролю при призначенні та проведенні негласних слідчих (розшукових) дій. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Юриспруденція». 2018. – випуск № 31. С.134 – 138.

13.Коваль А.А. Проблеми захисту прав людини під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій у діяльності слідчого та оперативних підрозділів. Право та державне управління. 2018. № 2 (31). Том 1. С. 175-181.

14.Коваль А.А. Підстави проведення негласних слідчих (розшукових) дій як необхідна умова законності їх проведення. Правові новели. № 5/2018. С. 159-164.

15.Коваль А.А. Роль прокуратури у проведенні негласних слідчих (розшукових) дій через призму практичних проблем. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: юридичні науки. Вип. 3. Том 2. 2018. С. 159-164.

16.Коваль А.А. Механізм забезпечення прав людини під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій. Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія «юридичні науки». Том 29 (68). № 6. 2018. С. 125-132.

а. Коваль А.А. Проблеми участі захисника у провадженні негласних

слідчих (розшукових) дій. Юридичний бюлетень. Вип. 6 (6). 2018. С. 206-213.

б. Коваль А.А. Аналіз сучасного стану дотримання прав людини під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій. Прикарпатський юридичний вісник. Вип.3 (24). 2018. С. 172-177.

с. Коваль А.А. Теоретичні та практичні проблеми правового регулювання негласних слідчих (розшукових) дій. Наукові праці Національного університету «Одеська юридична академія». Том 22. 2018. С.54-62.

д. Коваль А.А. Засади (принципи) негласних слідчих (розшукових) дій. Приватне та публічне право. № 4. 2018. С. 62-67.

17.Коваль А.А. Негласні слідчі (розшукові) дії в аспекті юридичної техніки. Вісник Південного регіонального центру Національної академії правових наук України. № 17. 2-18. С. 196-203.

18.Коваль А. А. Напрямки удосконалення механізму забезпечення прав людини при проведенні негласних слідчих (розшукових) дій. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: «Юридичні науки». 2019. № 5. С. 14-19.

19.Коваль А.А. Проблеми забезпечення прав людини слідчим суддею при наданні дозволу на проведення негласних слідчих (розшукових) дій // *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія Право. 2018. Випуск 49. Том 2. С. 146–150.*

20.Коваль А. А. Проблеми захисту прав людини під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій у діяльності слідчого та оперативних підрозділів // *Право та державне управління. 2018. № 2 (31). Том 1. С. 175–181.*

21.Коваль А. А. Підстави проведення негласних слідчих (розшукових) дій як необхідна умова законності їх проведення // *Правові новели. № 5/2018. С. 159–164.*

22.Коваль А. А. Роль прокуратури у проведенні негласних слідчих (розшукових) дій через призму практичних проблем. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: юридичні науки. Вип. 3. Том

2. 2018. С. 159–164.

23.Коваль А. А. Механізм забезпечення прав людини під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій. Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія «юридичні науки». Том 29 (68). № 6. 2018. С. 125–132.

24.Коваль А. А. Проблеми участі захисника у провадженні негласних слідчих (розшукових) дій. Юридичний бюлетень. Вип. 6 (6). 2018. С. 206–213.

25.Коваль А.А. Аналіз сучасного стану дотримання прав людини під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій. Прикарпатський юридичний вісник. Вип.3 (24). 2018. С. 172-177.

26.Коваль А.А. Теоретичні та практичні проблеми правового регулювання негласних слідчих (розшукових) дій. Наукові праці Національного університету «Одеська юридична академія». Том 22. 2018. С.54-62.

27.Коваль А.А. Засади (принципи) негласних слідчих (розшукових) дій. Приватне та публічне право. № 4. 2018. С. 62-67.

28.Коваль А.А. Негласні слідчі (розшукові) дії в аспекті юридичної техніки. Вісник Південного регіонального центру Національної академії правових наук України. № 17. 2018. С. 196–203.

29.Коваль А. А. Напрямки удосконалення механізму забезпечення прав людини при проведенні негласних слідчих (розшукових) дій. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: «Юридичні науки». 2019. № 5. С. 14–19.

30.Alla Koval International Experience Dealing with Secret Investigative Actions in Investigation of Crimes / Koval Alla// the Journal of Eastern European Law / Журнал східноєвропейського права. 2018. № 49 С. 47-50.

31.Крайнікова О. В. Оскарження ухвали суду про закриття кримінального провадження, у зв'язку із відмовою прокурора від обвинувачення в апеляційному порядку стороною обвинувачення. «*Visegrad Journal on Human Rights*». 2018. Вип. №2. м. Братислава, Словацька Республіка. С. 58-63.

32.Коваль А.А. Сущность, система и классификация негласных следственных действий. *Legea si Viata*. Junie 2015. С. 61 – 66.

33.Коваль А., Кобак М. Проблемы правового статуса судей в Украине в контексте европейских стандартов защиты прав человека. *Jurnalul Juridic National: Teorie si Practica*. 2017 № 2 (24) . С. 47-51.

34.Alla Koval. The comparative aspect of the conducting of the secret investigative actions in the struggle against corruption. *Legea si Viata*. Martie. 2018. С. 65-68.

35.Коваль А.А. Міжнародний досвід проведення негласних слідчих (розшукових) дій. *Visegrad journal on human rights*. № 6 (volume 2). 2018. С. 92-99. Alla Koval. Theory and Practice of Ensuring of Human Rights During the Undercover Investigation (Operational) Action: the International Legal Aspect. *Yale Review of Education and Science No.1*. (16), January-June, 2015. VOLUME V. – P. 163-173.

36.Alla Koval International Experience Dealing with Secret Investigative Actions in Investigation of Crimes. *The Journal of Eastern European Law*. 2018. № 49. С. 47-50.

37.Сімонцева Л. О. Альтернативні засоби механізму розв'язання кримінально-правового конфлікту у сім'ї релігійного права. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія Право*. 2018. Випуск 50. Т. 3. С. 184–189.

38.Сімонцева Л. О. Механізм розв'язання кримінально-правового конфлікту. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2019. № 5. С. 321–324. URL: http://www.lsej.org.ua/5_2019/79.pdf

39.Сімонцева Л.О. Философские и этические концепции применения альтернативных способов разрешения уголовно-правовых конфликтов. *Legea si Viata*. 2019. № 10 С. 103-106

40.Сімонцева Л.О. До стану розробки проблеми альтернативних засобів розв'язання кримінально-правового конфлікту. *Scientific discoveries: projects, strategies and development: collection of scientific papers with Proceedings of*

International Scientific and Practical Conference (Vol.3), October 25, 2019. Edinburgh, UK: European Scientific Platform. P. 37-38

41. Стратонов В. М. Правове забезпечення фінансової безпеки Scientific discoveries: projects, strategies and development: Collection of scientific papers LOGOS with Proceedings of the International Scientific and Practical Conference (Vol.3), October 25, 2019. Edinburgh, UK: European Scientific Platform.

42. Vasyly, Stratonov; Dmytro, Slinko; Sergey, Slinko, Some types of computer crime and cybercrime in Ukraine // Access to Justice in Eastern Europe, 2021, 4(3), pp. 191–197. <https://www.scopus.com/record/display.uri?eid=2-s2.0-85112622883&origin=resultslist&sort=plf-f>

43. Khrapkina, Valentina; Kobets, Vitaliy; Stratonov, Vasyly, Market Dynamics of Ensuring Financial Security and Sustainable Development of Enterprise // Studies in Microeconomics, 2022, 10 (2), pp. 225–246. <https://www.Scopus.com/record/display.uri?eid=2-s2.0.085108781526&origin=resultslist&sort=plf-f>

44. Коваленко І.П. Право заявника на забезпечення безпеки щодо себе, близьких родичів чи членів своєї сім'ї у кримінальному провадженні. *Вісник Львівського торговельно-економічного університету*. 2018. Вип.6. С. 113–123.

45. Стратонов В. М., Коваленко І.П., Заявник у кримінальному процесі: порівняльно-правовий аналіз. *Міжнародний юридичний вісник Університету Державної фіскальної служби України: Актуальні проблеми сучасності*. 2018. Вип.3-4 (12-13). С. 165-171.

46. Кваліфікація злочинів у діяльності Національної поліції України: навч. посіб. / [Сотула О.С. тема 2] за заг. ред. О.М. Литвинова; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Зарків: Константа, 2017.- 448 с.

47. Стратонов В.М., Гавловська А.О. Державні молодіжні програми в сфері забезпечення молоді житлом: теоретико-правове дослідження. *Правове регулювання економіки*. 2018. №17. С.17-18

48. Сотула О.С. Кримінально-правова характеристика та основи розслідування умисних вбивств: монографія / О.С. Сотула, О.С. Саїнчин,

передмова Є.Л. Стрельцова.- Херсон-Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2018. 928 с.

49.Стратонов В. М., Чесакова М. С. Тактика проведення слідчого експерименту в умовах протидії розслідуванню злочинів. *Науково інформаційний вісник Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького: Журнал. Серія Право*. Івано-Франківськ університет права імені Короля Данила Галицького, 2018. № 5(17). С. 139–145.

50.Стратонов В.М., Новікова М.М. Аксіологічний вимір діяльності слідчого на стадії досудового розслідування. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія Юридичні науки. Випуск 1. 2019. С. 72–76*

51.Стратонов В. М., Гавловська А.О. Поняття та зміст правового статусу споживача медичних послуг. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія Право Том 2. №30 (2020) С.51-56*
<https://doi.org/10.26565/2075-1834-2020-30-05>

52.Стратонов В.М. Комп'ютерні злочини» окремі особливості та характеристики *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. 2020. №2. С.134-141*
https://visnik.dduvs.in.ua/?page_id=48

53.Стратонов В.М. Савельєва І.В. Окремі аспекти використання біометричних персональних даних у профілактиці правопорушень *Юридичний бюлетень Гельветика. 2020. С.272-279*

54.Стратонов В., Слінько С. Кримінальна делінквентність як об'єкт гуманітарних наук *Наше право №4 2020 с.45-57. <http://nashe-pravo.unesco-socio.in.ua/>*

55.Стратонов В.М. Повноваження слідчого судді у кримінальному провадженні Криміналістика і судова експертиза: міжвідом. наук.-метод. зб. / Київський НДІ судових експертиз; редкол.: Д. В. Журавльов (голов. ред.), О. Г. Рувін (заст. голов. ред.) та ін. – Київ : Видавництво Ліра-К, 2021. – Вип. 66. С.264-272. <http://digest.kndise.gov.ua/wp-content/uploads/2021/06/vol66.pdf>

56.Konovalova V., Stratonov V., Savelieva I. BIOMETRIC PERSONAL DATA AND THEIR USE IN THE INVESTIGATION OF CRIMINAL OFFENCES. Journal of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine, Vol. 28, No. 4, 2021 P.290-300 Вісник Національної академії правових наук України / ред. кол.: О. Петришин та ін. Харків: Право, 2021. Т. 28, № 4. 311 с. С.289-300. <http://visnyk.kh.ua/uk/journals/visnik-naprn-4-2021-r>

57.Стратонов В.М., Проценко М.В. Штучний інтелект у судочинстві України: нормативно-правове визначення. Криміналістика і судова експертиза: міжвідом. наук.-метод. зб. /Київський НДІ судових експертиз; редкол.: Д. В. Журавльов (голов. ред.), О. Г. Рувін (заст. голов. ред.) та ін. – Київ : Видавництво Ліра-К, 2022. Вип. 67.704 с С.155-160 <https://jurkniga.ua/contents/kriminalistika-i-sudova-ekspertiza-mizhvidomchiy-naukovo-metodichniy-zbirnik.pdf>

58.StratonovV. Havlovska F. Historical characteristk of mergenary aktivtitles as form of private military companies activity/. Archives of Criminology and Foren-sic Sciences Scientific Journal № 2(4) 2021. P.35-44

59.Стратонов В., Беницька А. ORIGINS OF LEGAL REGULATION OF RELATIONS IN THE FIELD OF HEALTHCARE SERVICE PROVISION. Юридичний науковий журнал №9/2022 http://lsej.org.ua/9_2022/145.pdf

60.StratonovV. Havlovska A. THE INFLUENCE OF RELIGIOUS NORMS AND IDEOLOGY ON THE RIGHTS OF WOMEN AND CHILDREN IN THE FIRST AND SECOND THIRDS OF THE 20th CENTURY IN IRELAND AND NAZI GERMANY. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія Юридичні наук. №1 (2022). С.5-9 <http://lj.journal.kspu.edu/index.php/lj/article/view/338>

61.Стратонов В. М., Сотула О.С. Актуалізація норм в міжнародному та кримінальному праві в умовах війни. Вісник Херсонського державного університету серія юридичні науки Випуск 2 Гельветика, 2023. С.10-19. <https://lj.journal.kspu.edu/index.php/lj/issue/view/11>

62. Стратонов В.М., Рибалко В.О. Дисциплінарна відповідальність суддів за порушення засад рівності та змагальності. *Юридична психологія. Науковий журнал* 1(32) 2023 С.16–23. <https://lj.journal.kspu.edu/index.php/lj/issue/view/11/55>

63. Strtaonov V., Gavlovskay A., Pavlish P. The peculiarities of the state regulation of the territorial intercourse in the countries of the commonwealth of independent states. Problems of environmental and natural resources law deveiopment: collective monograph/V.Kostytsky, G.Balyuk V.Sydor ets. Edited by prof. V.Kostytsky. –Lviv-Torun: Lviv-Pres 2020. P.43-65

64. Сотула О.С. Кримінально-правова охорона життя людини в країнах романо-германської правової сім'ї: ретроспектива, компаративістика, моделювання: [монографія] / Олександр Сотула. Х.: Видавець Іванченко І.С., 2015.429 с.

65. Криміналістика: підручник./ колектив авторів Пясковський В, Черноус Ю., Стратонов В, та інші 2-е вид. перероб. і доп. К.: філія вид-во «Право», 2020. 752 с.

66. KOVALOVA, S., KOVAL, A., PANCHENKO, S., PRONINA, O., & BYKOV, R. (2021). Features of Decentralization Processes of Developed Countries in the Post-Pandemic Society. *Postmodern Openings*, 12(2). <https://doi.org/10.18662/po/12.2/321>. Index on Web of Science.

67. Христюк Валерія The influence of religion on the norms of criminal law and process: an international-comparative study. *Amazonia Investiga*, 10(42), 226-235. <https://doi.org/10.34069/AI/2021.42.06.21> . Index on Web of Science.

68. Nechyporenko, O., Bodnar, O., Ihnatenko, V., & Chesakova, M. (2022). Problems and prospects of the development of the agrarian sphere in the conditions of the russian-ukrainian war and the post-war economic recovery. *Economic Affairs (New Delhi)*, 67(5), 933-941. <https://www.scopus.com/record/display.uri?eid=2-s2.05148058790&origin=AuthorNamesList&txGid=08f233067a7468fc6447ea2d49450fad&isValidNewDocSearchRedirection=false>

69.Litinska, O., Ryzhenko, I., Simontseva, L., Pravotorova, O., Lien, T., & Novak, N. Developing Legal Competence in Junior Bachelors: Prospects of Distance Learning. *Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala*. 2022. № 14(4). P. 353-371. <https://doi.org/10.18662/rrem/14.4/645>

70.V. Konovalova, V, Stratonov, I. Savelieva Biometric personal data and their use in the investigation of criminal offences. *Journal of the National Academy of Legal Sciences* №4 23 December 2021. <http://visnyk.kh.ua/uk/journals/visnik-naprunu-4-2021-r>

71.Стратонов В. М. Відповідальність за незаконну торгівлю людьми. Порівняльна характеристика. *Архів кримінології та судових наук* №2 (6) 2022. С.69-77. <https://archive-criminology.com.ua/index.php/journal/issue/view/5>

72.Vladyslav Teremetskyi, Дмитро Zhuravlov, Viacheslav Boiko, Vasyl Stratonov Oleksandr Ilchenko, Maryna Glukh, Nataliia Chudyk Organization of courts operation in Ukraine in the period of martial law: comparative and legal research. *Revista GeSec São Paulo, SP, Brasil* v. 14, n. 10, p. (2023). 14 (10), 18976–18991. <https://doi.org/10.7769/gesec.v14i10.2945>

73.Науково-практичний коментар Кримінального процесуального кодексу України. Науково-практичний коментар Кримінального процесуального кодексу України. Станом на 1 вересня 2023 року / За заг. ред. Стратонова В. М. Київ: Видавничий дім «Професіонал», 2023. 1208 с.

Акти впровадження

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Науково-дослідного інституту
імені Академіка Івана Луцького
Університету Короля Данила
д.ю.н., доц. Луцький Роман Петрович

19 березня 2019 року

АКТ

впровадження у науково-дослідну діяльність Науково-дослідного інституту імені Академіка Івана Луцького результатів дисертаційного дослідження Чесакової Мирослави Сергіївни на тему «Протидія розслідуванню злочинів та шляхи її подолання на стадії досудового розслідування», підготовленої на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук зі спеціальності 12.00.09 – кримінальна та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність

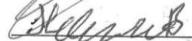
Комісія у складі: д.ю.н., доц. Луцького Романа Петровича, д.ю.н., доц Книша Віталія Васильовича та д.ю.н., доц. Онищука Ігоря Ігоровича склала цей акт про те, що результати дисертаційного дослідження Чесакової Мирослави Сергіївни на тему «Протидія розслідуванню злочинів та шляхи її подолання на стадії досудового розслідування» мають необхідний теоретичний і методологічний рівень та практичну цінність і можуть бути використані й враховані в подальших науково-дослідних розробках Науково-дослідного інституту імені Академіка Івана Луцького Університету Короля Данила.

Комісія:

Директор НДІ

 (Р. П. Луцький)

Заступник директора НДІ

 (В.В. Книш)

Завідувач кафедри

«Кримінального права та процесу» (С.П. Репецький)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Президент Кримінологічної асоціації України
доктор юридичних наук, професор,
академік Національної академії
правових наук України

[Signature]
О.М. Бандурка

03 _____ 2019 р.

АКТ

впровадження результатів дисертаційного дослідження Чесакової Мирослави Сергіївни за темою «Протидія розслідуванню злочинів та шляхи її подолання на стадії досудового розслідування» у науково-дослідну сферу діяльності Кримінологічної асоціації України

Комісія у складі:

- 1) **Литвинова О.М.** – доктора юридичних наук, професора, відповідального секретаря Кримінологічної асоціації України;
- 2) **Васильєва А.А.** – кандидата юридичних наук, доцента, члена Кримінологічної асоціації України;
- 3) **Кондратова Д.Ю.** – кандидата юридичних наук, доцента, члена Кримінологічної асоціації України

склала цей акт про те, що матеріали дисертаційного дослідження Чесакової Мирослави Сергіївни на тему «Протидія розслідуванню злочинів та шляхи її подолання на стадії досудового розслідування» використовуються у науково-дослідній діяльності Кримінологічної асоціації України, зокрема при вирішенні питань протидії злочинності та захисту прав і свобод людини, а також у розробці пропозицій і рекомендацій з удосконалення нормативно-правової бази розслідування злочинів та підвищення ефективності діяльності правоохоронної системи України.

Члени комісії:

[Signature]
О.М. Литвинов

[Signature]
А.А. Васильєв

[Signature]
Д.Ю. Кондратов

«26» 03 _____ 2019 р.

Довідка

**Про впровадження результатів дисертаційної роботи
Чесакової Мирослави Сергіївни
«Протидія розслідуванню злочинів та шляхи її подолання на стадії
досудового розслідування»**
(поданої на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.09 — «кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність»), в практичну діяльність Департаменту організації і процесуального керівництва досудовим розслідуванням кримінальних правопорушень, підслідних Державному бюро розслідувань, нагляду за додержанням законів його оперативними підрозділами та підтримання публічного обвинувачення у відповідних провадженнях Генеральної прокуратури України

До Департаменту організації і процесуального керівництва досудовим розслідуванням кримінальних правопорушень, підслідних Державному бюро розслідувань, нагляду за додержанням законів його оперативними підрозділами та підтримання публічного обвинувачення у відповідних провадженнях Генеральної прокуратури України надійшли наукові результати дисертаційної роботи Чесакової Мирослави Сергіївни на тему: «Протидія розслідуванню злочинів та шляхи її подолання на стадії досудового розслідування».

Актуальною та надзвичайно важливою проблемою сучасної України є протидія негативним соціальним явищам. З-поміж них особливе місце займає протидія розслідуванню злочинів.

Пропозиції Чесакової М. С. щодо протидії розслідуванню злочинів та шляхи її подолання на стадії досудового розслідування будуть використані у практичній діяльності Департаменту.

Заступник начальника Департаменту-
начальник Другого управління організації
і процесуального керівництва досудовим
розслідування, яке здійснюється
слідчими центрального апарату
Державного бюро розслідувань,
Генеральної прокуратури України

Ю.Коваленко

«03» березня 2019 року

053881

Приватне акціонерне товариство
«Вищий навчальний заклад
«МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ
ПЕРСОНАЛОМ»

The Private Joint-Stock Company
«Higher Education Institution
«Interregional
Academy
of Personnel Management»

Україна, 03039, Київ-39, вул. Фрометівська, 2,
Тел. +38 (044) 490-95-00, maup.com.ua.,
e-mail: iapm@iapm.edu.ua

2, Frometivs'ka Str., 03039 Kyiv, Ukraine,
Tel. +38 (044) 490-95-00, maup.com.ua.,
e-mail: iapm@iapm.edu.ua

«12» березня 2019 № 574/1

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Ректор Приватного акціонерного товариства
«Вищий навчальний заклад «Міжрегіональна
Академія управління персоналом»
доктор юридичних наук, професор
М.Н. Курко
2019 року

АКТ

впровадження у освітній процес результатів дисертаційного дослідження здобувача
Чесакової Мирослави Сергіївни на тему «Протидія розслідуванню злочинів та шляхи її
подолання на стадії досудового розслідування» поданого на здобуття наукового ступеня
кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.09 - кримінальний процес та
криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність

Комісія у складі:

Заросило В.О. завідувач кафедри управління безпекою, правоохоронної та
антикорупційної діяльності доктор юридичних наук, професор (голова);

Підпалій В.Л. заступник завідувача кафедри управління безпекою, правоохоронної
та антикорупційної діяльності, професор кафедри управління безпекою, правоохоронної
та антикорупційної діяльності кандидат юридичних наук, доцент;

Козаченко О.І. професор кафедри управління безпекою, правоохоронної та
антикорупційної діяльності кандидат юридичних наук;

склали цей акт та засвідчуємо про використання науково - педагогічним складом
кафедри управління безпекою, правоохоронної та антикорупційної діяльності Навчально-
наукового інституту право Приватного акціонерного товариства «Вищий навчальний
заклад «Міжрегіональна Академія управління персоналом» результатів дисертаційного
дослідження здобувача Чесакової Мирослави Сергіївни на тему «Протидія розслідуванню
злочинів та шляхи її подолання на стадії досудового розслідування» при підготовці та
проведенні лекційних, семінарських і практичних занять з навчальних

МАУП

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності
01008, м. Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел: 255-35-06

№ 04-18/12-1054

11 червня 2019 року

Коваленку І.П.

вул. Карла Маркса, 70, кв.22,
м. Гола Пристань,
Херсонська область,
75600

Шановний Ігорю Петровичу!

Повідомляємо, що Ваші пропозиції Комітетом отриманні та доведені до відома народних депутатів України – членів Комітету з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності.

З повагою

Голова Комітету

А. Кожем`якін